ANUL II. No. 253

16 pagini 5 lei

Sâmbătă 1 Ianuarie 1938

BUNA VESTIRE

ZIAR LIBER DE LUPTA ȘI DOCTRINA ROMANEASCA

Director: DRAGOȘ PROTOPOPESCU

Redacția și Administrația: BUCUREȘTI
Bulevardul Elisabeta 12, etaj II.

TELEFOANE: Direcția, Redacția . . . 4.84.34
Administrația 4.85.82

ABONAMENTE:
Comune urbane: 1 an Lei 700; 6 luni » 350; 3 luni » 175
Comune rurale: 1 an Lei 500; 3 luni » 125; 6 luni » 250

ANUL LEGIONAR

An Nou

Prezint prea sfântul meu slovar.
Iată,
Din calendar,
Ani vechi se uruie, ca munții de piatră.
Uite, de-avalma, haini, se desprind
Și pleacă spre goluri fără de nume.
S'aude tropot de roib năzdrăvan, în spume.
Pe creste, focuri străbune s'aprind.

Ani vechi se uruie, ca munții de piatră.
An Nou:
Prezint stăpânire de-Arhangheli pe vatră.

Vin — cete crescute din fulger și pară —
Flăcăii cu inimi de țară.

An Nou
Zidit pe umeri statornici și gând de erou,
Stârnește răsmeriți de vreri neînfrânte.
Ogorul tresare și 'nce pe să cânte!

Răni fără de număr și cruci și morminte
Aduceți cu voi, feciori de bazalt.
Vă dau slobozenii și căile sfinte.
Destinul vă este granitic și nalt

Săbii de flăcări, furtuna să'nfrunte,
Vă dau din jelanii și plânsuri cărunte.
Inima voastră în piepturi de munte,
Bate ca ceasul, ca spada și focul.

Vă prinde de mână Norocul!
A voastră e vatra. Și codrii. Și munții.
Vă cheamă străbunii.
Părinții și bunii.
Căruntii.
An Nou: biruinți prevestesc.
Răsfrâng văile năpraznic ecou:
An Nou! An Nou!
Azi Căpitanii, aspru, vorbesc.

Ca florile,
Ca zorile.
Ca toate sărbătorile.
Să crească,
Să'nflorească.
Țara rumânească.
Sfântă,
Ca soarele sfânt depe Cer
Așa cum o cântă,
Feciorii de fier.

VALERIU CARDU

De-acum știu că ceea ce țara întreagă, sătulă de timpul pierdut și dornică de fapte de adevărat patriotism, așteaptă din ce în ce mai nerăbdătoare, va săvârși virtutea legionară, cu credința-i nebiruită în viitorul neamului, cu disciplina-i de fier, cu curaju-i bărbătesc și cu organizația-i tare, subt conducerea energică, conștientă, înțeleaptă, dominatoare și inspirată a Căpitanului.

Sextil Pușcariu
profesor universitar

«Pentrucă Dumnezeu a ascultat rugăciunile, a socotit ranele, a primit lacrimele și a binecuvântat jertfele. Iată, dece cred eu, că lupta legionară va birui.»

De aceia și mărturisesc.»

Preot Grigore Cristescu
profesor universitar

Mișcarea legionară e singura mișcare autentică, din adâncuri instinctuale, pe această cale de destine.

România legionară se va înscrie în istoria neamurilor pământului, precum Legiunea și Căpitanul în istoria neamului nostru.

Dan Rădulescu
profesor universitar

Către legionari

In situația politică s'au produs schimbări.

In lumea legionară nu există nici un motiv de agitație. Fiecare își sărbătorește în familia lui până la capăt sfintele sărbători. Fără nici o grijă.

Pe legionar nimic nu trebue să-l tulbure și să-l scoată din ordinul pe care l-am dat la închiderea luptei electorale: PACE și ODIHNA.

Urez tuturor luptătorilor un mare an legionar.

29|XII|937

CORNELIU Z. CODREANU

«Pentruce va reuși mișcarea legionară?

1. Pentrucă are un Conducător cu autoritate care știe ce vrea.

2. Pentrucă Conducătorul în toate împrejurările nu diferențiază pe legionari după clase sociale.

3. Pentrucă legătura între Conducător și cei cari îl urmează este bazată pe suflet și pe dragoste; iar nu pe interese și pe posibilități de căpătuială.

Și este deajuns!»

GENERAL RACOVIȚA

Legiunea va birui din cauza deosebirei fundamentale între sufletul soldaților ei și acela al membrilor partidelor vechi.

Partidele politice sunt formațiuni incoherente asemănătoare dunelor de nisip, pe care vânturile capricioase le adună și le împrăștie, în timp ce Legiunea se prezintă unitară și rezistentă ca o stâncă. Aceasta, pentru că la temelia partidelor politice stă interesul personal, în timp ce Legiunea se sprijină pe cimentul etic al unei noui credințe.

De aceia Legiunea privește cu liniște viitorul asemănătoare unui bloc de granit care sfidează valurile.

General Mehedinți
Cluj

«Nedorind nimic pentru sine — întrucât toată ființa sa, toată puterea tinereții sale și toată viața pământească și le-a închinat țării — tineretul legionar este încredințat că ceiace vrea și ceiace face și va face, este bine.

De aci pornește și nădejdea lui nestrămutată în Biruință.

...Și de aceia eu sunt încredințat că va birui.

Colonel EM. CRISTODULO
Cavaler al Ordinului Mihai Viteazul.

«Legionarismul este o lege, un sistem, o eră.

Biruința Legiunei se apropie. Nimic nu poate să-i stea în cale: nici ovreii, nici cozile de topor».

Colonel V. PIPERESCU,
Soldat legionar.

BASM

Sase ani am supt la maică
și-un alt an la o ursoaică.
Foae verde a cucutii,
alți opt ani am supt din butii
vin cu sânge de vultur
să-mi stea fruntea în azur.
Vin cu sânge gros de lup
să-mi sbârlească pânda 'n trup.

Frâng, pe după gât, un trunchi,
și-mi dă codrul în genunchi.
In frigare coc jivine,
chem răstoacele cu mine,
Umbra verde prin sloduni
mi-o ling peșteri și furtuni,
Birui râpele la trântă,
munții mă poftesc la nuntă.
Beau din ploscă zarea 'ntreagă,
îndes luna în dăsagă.
Cu furcana, furcă vie,
svârlu 'n rai, la Sânt-Ilie.

Cântul meu în rotogoale
vâjâe și dă târcoale.
Suflu cer peste voroave.
Din luceferi fac potcoave,
că în graidurile mele
roibii-s potcoviți cu stele
și ocale mari de vise,
pentru drumurile 'nchise.

Noaptea, dorm pe-un braț de joarde
lângă paloșul ce arde.
Si prin somnul cu poene
ies, din lacuri, sânziene.
Vin, uitându-și apele,
să-mi sărute pleoapele
și să-mi dea comorile:
umerii cu zorile,
ochii cu livezile,
sânii cu zăpezile,
gura cu mărgelele,
coapsele cu stelele
și cu mahmudelele.

RADU GYR

La suflet nou, politică nouă, politica jertfei, a credinței, a luptei de fapte, nu de vorbe. Acea politică dela care așteptăm o Țară nouă, o Românie desrobită, stăpână în casa sa.

Tineretul legionar n'a așteptat nici o altă chemare, ca celelalte înjghebări politice, decât chemarea durerilor Neamului, ca să înceapă lupta pentru sfărâmarea lanțurilor robiei umilitoare.

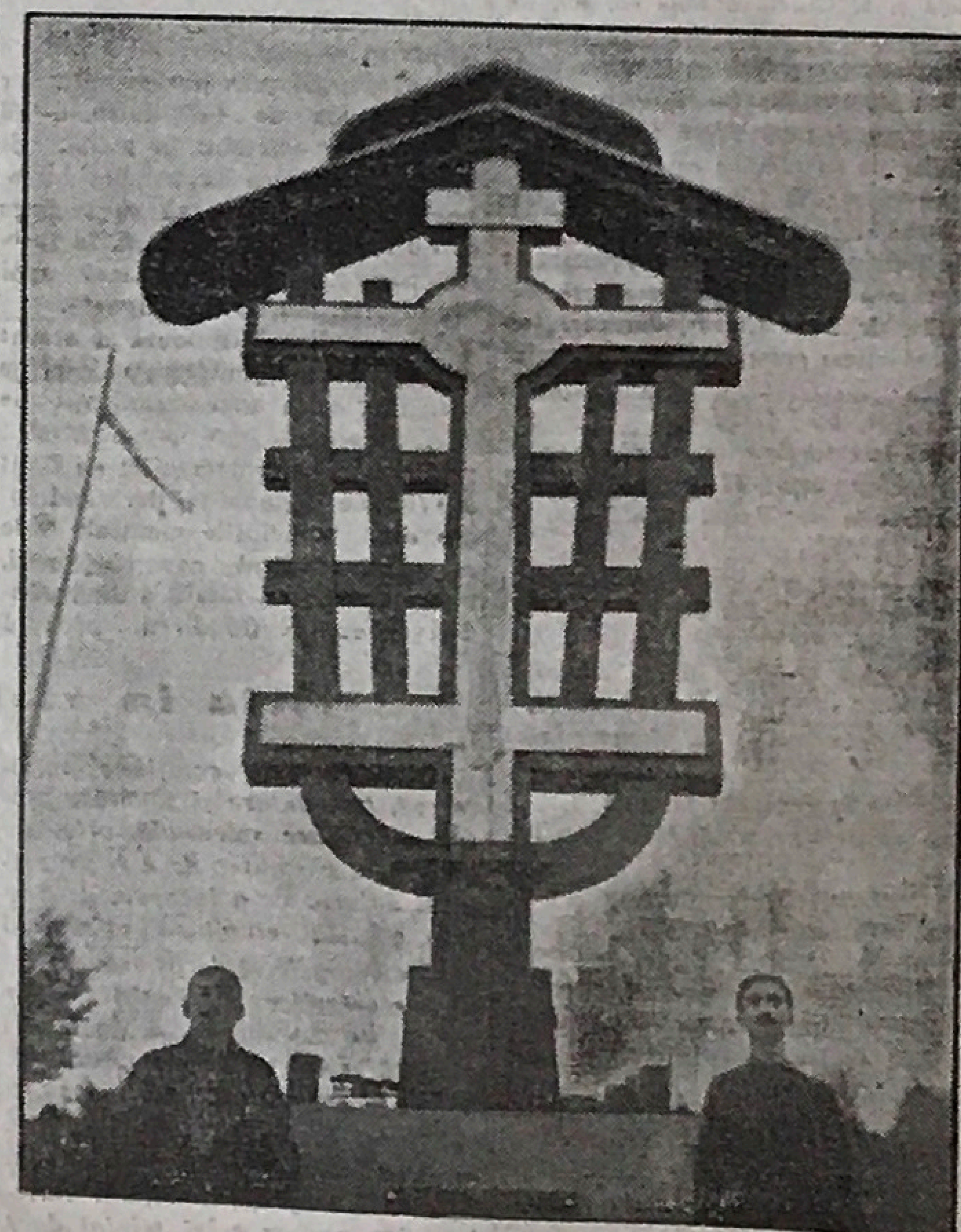
Ion Găvănescul

«Numai educația și disciplina legionară vor putea înfrâna imoralitatea și corupția în care ne sbatem și vor face, după cum zice Moța: «O țară ca Soarele sfânt depe cer».

† dr. Corneliu Șumuleanu

Cred în destinul neamului românesc — deaceea cred în biruința mișcării legionare. Un neam care a dovedit uriașe puteri de creație, în toate nivelurile realității, nu poate naufragia la periferia istoriei, într'o democrație balcanizată și într'o catastrofă civilă.

Mircea Eliade

CARTEA ŞI PUBLICAŢIILE LEGIONARE

Evident că o mişcare menită să reformeze din temelii viaţa statului nostru, cum e mişcarea legionară, n'a neglijat nici diferitele ramuri de activitate spirituală.

Insuşi Căpitanul a scris o carte de mult răsunet, dând o pildă vie despre ceeace e scrisul legionar, care trebuie să fie sobru, cumpătat şi, totuşi, plin de avânt, serios şi fără inutilităţi formale.

Cine a citit «Pentru legionari», a putut vedea cari sunt metodele scrisului nou, verde, însuşit şi de Ion I. Moţa în acea turburătoare «Cranii de lemn», un reţinut, dar nu mai puţin drastic, rechizitoriu la lumea veche, şi-un cald îndemn pentru cea viitoare.

Cărţile legionare au cunoscut în anul 1937 o mare răspândire.

«Crez de generaţie», cartea lui Vasile Marin cel de fericită pomenire, a interesat nu numai intelectualitatea propriu zisă din România, ci şi păturile largi de cititori.

Cărţile celorlalţi luptători români în Spania, semnate de comandanţii Al. Cantacuzino, N. Totu, Bănică Dobre şi preot Dumitrescu-Borşa, au găsit deasemenea un justificat interes, ele fiind mărturia de preţ a celei mai mari jertfe legionare. Din cărţile acestor luptători, eroismul românesc se desprinde într'o impresionantă frescă, realizată cu dreaptă dârzenie legionară.

Volumele cu note şi impresii din Spania ale comandanţilor Al. Cantacuzino, N. Totu, Bănică Dobre şi preot Dumitrescu-Borşa sunt un monument glorios, ridicat întru amintirea admirabilului eroism dela Majadahonda.

La Cernăuţi, d. prof. univ. Traian Brăileanu, directorul revistei «Insemnări Sociologice», care, datorită sforţărilor întregii grupări, în frunte cu d. prof. Dr. Const. Zoppa, a reuşit să înfiinţeze o editură, a tipărit două valoroase lucrări: «Statul şi Comunitatea morală» şi «Sociologia şi Arta guvernării». Ultima e o mare operă, destinată unor cuprinzătoare discuţii, — şi trebuie în amănunt cunoscută.

D. Dr. Ion Banea a scos o nouă ediţie din lucrarea «Căpitanul», de nobilă linie ideologică.

Desigur, spaţiul nu ne-ar permite să notăm toate apariţiile de literatură — ştiinţifică şi beletristică — legionară. Vom menţiona, totuşi: «Naţionalismul tineretului» şi «Naţionalismul partidelor», de D. C. Amzăr; «Gânduri pentru Ţară nouă», «Tineretul şi politica», «Stil legionar» şi acea viguroasă lucrare care e «Cartea Căpitanilor», de Ernest Bernea; «Din lumea legionară», de Victor Gârcineanu; «Horia», de Ion I. Ionică; «Suflet şi gând» de Ion Veverca; «Tineretul şi politica externă», de Mihail Polihroniade (care, împreună cu Al. C. Tell, ne-a dat şi primul volum din «Domnia lui Carol I») şi o carte despre Ion I. Moţa şi Vasile Marin, de Ion Ţurcan, care, însă, a fost confiscată.

Vom nota aici şi «Roza vânturilor», de d. prof. Nae Ionescu, ediţie îngrijită de Mircea Eliade, a cărei apariţie a fost îndeamănunt discutată şi'n coloanele ziarului nostru.

O interesantă publicaţie a fost şi «Primul congres al studenţimii bucureştene», din care culegem aceste cuvinte, rostite de generalul erou Cantacuzino Grănicerul:

«Totul să se facă sub acoperişul bisericii şi al Crucii. E bine ca, aci, în Bucovina, unde aveţi elemente atât de diferite, toţi creştinii să formeze front contra duşmanilor lui Dumnezeu. Şi atunci veţi fi învingători. Iar nouă bătrânilor ne va rămâne ca din mormânt să Vă zicem: Să trăiască tineretul bucovinean!».

In poezie, spiritualitatea legionară a dat câteva realizări de mare artă, ca: «Ţară», de Aron Cotruş, din care trebuie să cităm acest majestuos pasagiu:

«nu-i lege, nu-i fărădelege
gândul la ochi de-acum să ni-l lege...
nu-i furtună aspră să ne'ntoarcă 'n gât
vorbele ce'n noi dospit-au atât...

ca un lunatic orb, pe-un flaut,
prin beznele mele, te caut,
te caut:
cuvânt fără seamăn, între cuvintele multe,
când te-aiu urla, — dumnezeiască pradă, —
ţara toată în genunchi să cadă
şi, cu pumnul pe armă, să te asculte...

timpul al cui e?
al cui e?
cine ne bate braţele 'n cue?
ce ne'nţeles, neghiob nenoroc,
putea-ne-ar vreodată opri iar pe loc:
paşii de foc,
gândul de foc?!...

vremea uriaşe, izbăvitoare biserică,
de blid şi şoşoaeli ţi desferică...
din aceleaşi străvechi, oloage cuvinte, —
sprinţenă,
nouă,
fierbinte,
ţi îmbrânceşte 'nainte —
o altă limbă...

ţara se şterge la ochi şi paşii şi-i schimbă...»

Valeriu Cârdu, creatorul unei noui forme de poezie, şi-a tipărit cartea «Cuiburi de lumină» — poeme de adânci simţăminte legionare, pornite, par'că, din sufletul întregii Ţări. Ritmul lor bărbătesc, romantismul fondului, crescut într'un echilibrat clasicism formal — au impus dintr'odată un poet, pentru care cuvântul *mare* nu e nepotrivit ca atribut indubitabil. Sesizăm în «Cuiburi de lumină» un puternic dinamism de aleasă poezie legionară.

Intre poeţii de verde avânt naţional îi vom mai cita pe: Const. Goga, Vasile I. Posteucă (încă fără volum, însă cunoscut, ca şi George Drumur, din diferite publicaţii periodice) şi Horia Stamatu, liric de serioase realizări, asupra căruia vom reveni pe larg cu prilejul unei cronici literare.

Comandantul Radu Gyr şi-a risipit prin reviste baladele de muntenească prospeţime, lăsându-ne să aşteptăm prea mult strângerea în volum a marei sale opere lirice de inspiraţie legionară.

In roman, am înregistrat «Tigrii» d-lui prof. Dragoş Protopopescu, despre care nu vom scrie aici decât că e o carte de desăvârşită viaţă şi artă, iar în nuvelă scrisul neaoş al lui N. Totu, cel ce dela Creangă porneşte.

Subliniem în această prezentare a anului 1937 şi faptul că toţi adevăraţii intelectuali au înţeles să-şi pună în serviciul românismului talentul. S'au pus pe linie de înţelegere legionară în special d-nii prof. Sextil Puşcariu, prof. Mihail Manoilescu (foarte categoric în «Lumea Nouă»), Lucian Blaga, Mircea Eliade, Vasile Băncilă, Dr. N. Roşu, C. Gane şi alţii.

In ce priveşte publicaţiile legionare, ele sunt în continuă ascensiune.

«Libertatea» dela Orăştie, a părintelui protopop Ioan Moţa, bătrânul naţionalist cu etern tânăr elan, îşi duce înainte opera de luminare legionară a masselor. Deasupra acestei publicaţii, spiritul eroului Ion I. Moţa veghează întru plinirea românească.

Număr de număr, «Libertatea» aduce însemnate contribuţii la cunoaşterea fenomenului legionar. Scrisă pe ţeţelesul tuturor şi cu multă dragoste, «Libertatea» se orândueşte întru cea mai de preţ hrană sufletească pentru popor.

«Glasul strămoşesc», publicaţia condusă de d. Dr. Ion Banea, care apare la Cluj, strânge mult entusiasm în paginile sale, aducându-ne îmbucurătoare solii ardelene.

«România creştină», tipărită de d. Sergiu Florescu la Chişinău, răspândeşte lumină vie în ţinuturile basarabene.

«Omul Nou» care e editat de valorosul ideolog Stere Mihalexe la Brăila, cu colaborări alese, ca ale lui Vasile Băncilă, publică în fiecare număr şi-o interesantă pagină pentru muncitori.

«Braţul de fier» şi «Legionarii» is deasemenea neşovăelnice organe de luptă legionară.

In fruntea revistelor legionare stă «Insemnări Sociologice» a d-lui prof. Traian Brăileanu, în jurul căruia activează: Leon Ţopa, Ionel Ţurcan, C. Macrin, Barbu Sluşanschi etc.

Rânduiala», în jurul căreia s'au strâns Ernest Bernea, D. C. Amzăr, Ion I. Ionică, Ion Samarineanu, Eugen Ionică, Ion Conea, Nicolae Popp, Victor P. Garcineanu, G. Nicolau-Bârlad şi alţii, publică studii serioase, documentate, şi poezie aleasă.

«Orientări», revista părintelui C. R. Crişan, excelează în critică.

«Curierul» din Sibiu e o publicaţie pe cât de entusiastă, pe atât de sobră.

«Ţara Şipeniţului», a camarazilor Pompeiu Atanasiu şi Cicerone Mucenic şi-a încetat după patru numere apariţia, din cauza persecuţiilor îndurate din partea revizoratului şcolar din Cernăuţi.

«Ideea Românească», scrisă de camarazii Paul Costin Deleanu, Iordache Nicoară, Haig Acterian, Horia Stamatu Arşavir Acterian, Ştefan Ion George, etc., a dat numere excelent alcătuite.

«Iconar»-ul camaradului Liviu Rusu a cultivat în special poezia şi proza literară prin: George Drumur, Vasile I. Posteucă, Ionel Negură, George Chlopina, Aurel Marin, Yvonne Rossignon, Gh. Antonovici, Neculai Roşca, T. Nicodem şi alţii.

Deşi a trecut mult timp dela apariţia lor, sunt mereu citite colecţiile publicaţiilor: «Axa», «Vestitorii» şi «Revista mea».

Vom menţiona, pe lângă acestea, că şi în arta plastică s'au realizat două frumoase afirmări: pictorii Bassarab şi G. Zlotescu.

*

Această sumară trecere în revistă ne arată suficient câte valori — dintre cari unele foarte mari — s'au conturat sub nobila flamură a Legiunii.

O aleasă intelectualitate, cu adevărat creatoare, se defineşte în clocotul refacerii spirituale a Ţării.

Peste meschinăria unei false intelectualităţi — cotropită de străinism, decadentă, imoralistă, căci nu şi-a servit niciodată patria — se ridică astăzi o elită de forţe spirituale.

Minunea asta a făcut-o Legiunea!

MIRCEA STREINUL

Fenomenul legionar şi cultura

In faţa biruinţii legionare, ce înaintează, năpraznic uneori, ca un puhoi de munte, iar alteori masiv, solemn şi dârz ca lava unui vulcan, lumea veche încearcă din când în când să ia poziţie şi să reacţioneze. Atunci ni se aruncă între picioare beţişoarele întrebărilor menite să ne pună în impas. Printre ele sunt şi cele legate de raportul între fenomenul legionar şi cultură. Cu aer de auguri binevoitori ni se spune: «Da, da, foarte bine: ziua de mâine va fi ziua Statului legionar. Dar ce păcat va fi pentru «mişcarea culturală»... Fenomenul legionar nu are aderenţe cu problemele culturale. Fenomenul legionar este preocupat exclusiv de latura politică şi va sacrifica fenomenele culturale sau le va privi dintr'un unghiu strâmt. Statul legionar, ca stat totalitar, are să înăbuşe opera de creaţie individuală şi astfel are să împiedice adevăratele valori să se manifeste şi operele de artă să ţăşnească la lumină...»

Cei cari vorbesc astfel raţionează cu idei preconcepute şi nu pot intui adevărurile de mâine, pe cari mecanismul lor intelectual nu le poate integra în formulele actuale. Nu să le răspundă este scopul însemnărilor de faţă. Ci, pentru noi înşine, pentru a ne desăvârşi cunoaşterea, — pe încă o latură, — a fenomenului legionar, vrem să încercăm a lămuri adevărata lui poziţie faţă de cultură. Iar dacă, în treacăt, vom spulbera şi obiecţiunile pe cari unii încearcă să ni le opună pe planul cultural, cu atât mai bine. Să nu se creadă că vrem să rămânem datori cu vreo lămurire sau că nu suntem la largul nostru în vreo discuţie.

...ţelege trebue să ne reprezentăm că, dela cântecele populare în care s'au oglindit toate durerile şi bucuriile neamului, în care s'a turnat toată simţirea lui şi până la cântecul legionar, nu există trepte de trecere. Un mare gol şi apoi o punte care, peste veacuri, ne face să regăsim sufletul neamului în sufletul legionarilor. In acest mare gol dintre ele, toate posibilităţile artei culte au încercat zadarnic să înscrie o expresie artistică a sufletului naţiunei. Nici chiar marile momente ale istoriei noastre n'au putut să se exprime într'un strigăt liric care să rămână. Etapele istoriei noastre din ultima sută de ani nu au fost străbătute în sunet de marş aşa cum au pornit să fie străbătute etapele istoriei legionare. E semnul fără greş că istoria ce începe azi isvorăşte din adâncurile sufletului acestui neam.

Tot astfel, nici o mişcare politică din ţara noastră nu s'a putut încă exprima în poezie. Fiindcă nici una nu reprezenta un elan al sufletului colectiv, elan care, — pe linia marelui lirism, — să întâlnească expresia artistică. Nu este oare un fapt uluitor ca, în ţara noastră, să mergi în ateşeri cu lozinci culese din strofele unui poet? Dar şi cât de plin de înţeles!

Răspunzând marilor elanuri sufleteşti ale neamului şi oglindindu-le, arta legionară se arată de pe acum menită să suplinească lipsurile artei noastre de până azi. Căci, după cum spunea Ion Moţa, «arta, literele epocii de astăzi, sunt umbrite de o gravă desonoare; marile suferinţi, marile speranţe româneşti de astăzi, nu au găsit aproape nici un ecou în lumea literelor şi a celorlalte arte...» Iar adevărul este că «ansamblul creaţiunilor artistice ale unei epoci trebue să cuprindă ansamblul, caracteristicul vieţii sufleteşti a acelei epoci. Dacă se limitează doar la un fragment al vieţii, ignorând, nesimţind sbuciumările, durerile şi bucuriile celelalte, valoarea artei acelei epoci e redusă şi săracă, oricât de perfecte ar fi operele create. Şi în deosebi e săracă, e desonorată arta care îşi limitează plămada la lutul micilor dureri, al micilor bucurii, dar nu simte marile tragedii, nu are simţul marilor viziuni...»

Arta legionară se îndreaptă spre aceste viziuni adânci, spre o exprimare a sufletului românesc în veac.

Gândirea legionară

Primul aspect al problemei este şi cel mai lesne de intuit, căci el ni se înfăţişează sub forme concrete de o impresionantă amploare.

Legionarismul, pornit cu lozinca «tăcere şi muncă», era firesc să pună accentul pe faptă.

Intr'o atmosferă infectată de retorica politicianilor, primatul realizărilor concrete şi-a aflat simbolul în cărămizi, în tabere de muncă şi în bisericile cari ţăşneau din ele către cer.

Puţinul preţ pus pe literatura teoriticiană, pe maculatura «programelor» şi a manifestelor, era un corolar firesc al acestei atitudini anti retorice. Tot atât de firesc a fost însă, ca odată cu desvoltarea mişcării, aceşti studenţi, aceşti «intelectuali», — cari, pornind'o voiseră să dovedească prin munca palmelor dorinţa lor de înfăptuire, — să strângă iar condeiul în mână. Şi gândul ce stătea la temelia legionarismului a prins să se închege într'o activitate doctrinară, la început răsleaţă, sporadică, mai apoi organizată, multiplă, compactă.

Azi, gândirea legionară a atacat aproape toate problemele cari se ridică în calea unei organizaţii de Stat. Rezemată pe o metafizică proprie, în toate domeniile s'a fixat o «viziune legionară», derivând logic din principiile esenţiale ale mişcării, trăgând consecinţele ei, prin exprimarea totală a unei gândiri coherente. *Gândirea legionară piatră de temelie a Statului de mâine, formează azi o bibliotecă impresionantă. Niciodată, nici un partid, nici o organizaţie, nici o mişcare politică din România nu s'a putut mândri cu o doctrină atât de bine închegată.*

Dar, ceeace este şi mai important, isvoarele acestea de gândire legionară nu rămân literă moartă, filă necercetată în rafturile unui club sau în depozitele unei tipografii. Puterea lor de circulaţie este fără seamăn. La ele vin să se adape pături tot mai largi de muncitori, ţărani, studenţi şi burghezi, cari îşi dau seama că în publicaţiile legionare nu sunt aliniate zeci de programe ipocrite şi nerealizabile, ci mărturisiri ale unui crez de viaţă, dus până la ultimile lui consecinţe, aplicat în toate domeniile activităţei omeneşti.

In acest sens, gândirea legionară nu dovedeşte numai cât de puternice sunt posibilităţile de a «trăi» cultura, de a gândi în abstract — ca şi de a făptui în concret, — ale legionarilor. Mai este şi dovada că *în Legiune, raţiunea însăşi a fost integrată unui crez, a devenit mărturisire de credinţă, s'a preschimbat în «faptă legionară».*

Astfel aşa cum Legiunea a ştiut să tragă punte peste prăpastia dintre clasele sociale, ea a ştiut să pună capăt şi rupturei dintre gând şi faptă.

Arta în viaţa legionară

«In tot ce este creaţiune sufletească, frământare şi sbucium pentru o înălţare spirituală, arta are nu numai chemarea de a fi prezentă ci datoria de a închega, de a ajuta această creaţiune spirituală prin mijloacele ei de permanentizare a eforturilor şi manifestărilor trecătoare ale sufletului. Lupta legionară se întemeiază în rândul întâi pe crearea unui spirit nou, a spiritului legionar... De aceea lupta aceasta, îndreptându-se în rândul întâi asupra domeniului sufletesc, iar asupra celui mintal doar în rândul al doilea, va întrebuinţa mijloacele artei înainte de cele ale logicei. Căci sufletul, sentimentele, interiorul nostru spiritual pe care vrea să-l reformeze lupta legionară, sunt în rândul întâi influenţate şi formate prin mijloacele cari fac să vibreze sufletul, care deplasează ceva în el...».

Astfel vorbea Moţa despre artă, şi cuvintele lui lămuresc admirabil integrarea artei în viaţa legionară. Această integrare s'a săvârşit mai întâi prin cântec, mai apoi prin poezie. Cântecul legionar, acest minunat mijloc colectiv de sudură sufletească, reprezintă o apariţie excepţională în viaţa spirituală a românimei. Pentru a o în...

Statutul legionar şi cultura

Acest adevăr ne luminează calea şi spre înţelegerea ultimului aspect al problemei: raportul dintre fenomenul legionar, — în formele lui statale, — şi valorile culturale.

Acest raport este determinat organic, — aşa cum a arătat luminos Vasile Marin, — prin structurarea noţiunii de stat şi a noţiunilor de naţiune şi de cultură. «Naţiune — stat — cultură, sunt termeni identici, o naţiune neputându-se proiecta în istorie decât integrată sub forma stat, iar statul acesta nu-şi poate valida dreptul de afirmare în raport cu celelalte state decât prin cultura sa.

Cultura este cea mai înaltă expresie de vieaţă a unei naţiuni. Ea totalizează manifestaţiile cele mai autentice şi mai profunde ale genului naţional, ea este quintesenţa însuşirilor superioare cu care divinitatea a înzestrat o naţiune. Cultura... este un fenomen specific fiecărei naţiuni, iar universalitatea valorilor culturale reiese tocmai din unicitatea fiecăreia dintre ele.» De aceia «*regimul propriu culturii este statul naţional...*»

Indrumând neamul nostru spre aşezările unui stat naţional, legionarismul, stare de spirit şi nu partid politic, tinde să repună şi spiritul românesc în drepturile sale. Reintorcându-l spre isvoarele lui fireşti, în etnic şi în specificitate naţională, reluând vechiul proces încă nejudecat al «formei fără fond» pentru care Maiorescu şi Caragiale încă mai primesc săgeţile «intelectualilor democraţi» legionarismul tinde nu să izoleze arta românească de curentele vremii ci să o ridice la rangul universal pe care îl merită. Departe de a înăbuşi adevăratele valori, această reacţiune nu poate fi menită decât să le scape de înăbuşirea unor tendinţe parazitare, străine firii lor organice. Bazat pe o «politică a naţiunei» legionarismul este astfel singurul care poate realiza o «politică a culturii», spre a relua un termen uzitat în anii din urmă dar gol de înţeles dacă nu îl raportezi la un conţinut naţional, până azi străin de el.

Pe drumul acesta e pornit fenomenul legionar şi aderenţele acestui fenomen cu fenomenul cultural apar ineluctabile.

Cuvintele lui Vasile Marin ne rămân îndreptar: «*Prin glasul generaţiei noastre, naţiunea şi-a spus dela o vreme răspicat cuvântul. Ea cere un stat al ei şi este dornică să se afirme printr'o cultură de care să se mândrească.* Cu jurământ, pe margini deschise de mormânt, pătaţi de sângele rănilor noastre, din pragul negrelor închisori, ne-am legat să-i împlinim comanda. Din flacăra aprinsă la 1922 de generaţia Căpitanului, *ne-am aprins fiecare în suflet — luminiţă care nu se va stinge până nu-i vom clădi naţiunii un stat firesc şi până nu o vom înlesni să strălucească printre celelalte popoare prin cultura sa*».

Ion Cantacuzino

CALENDAR

JOI 30 DECEMBRIE

ORTODOX: Cuv. Martiră Anisia din Tesalonic.
CATOLIC: Regele David.
SOARELE: răsare 7.54, apune 16.34.
Moartea lui Ion Creangă (1889)

VINERI 31 DECEMBRIE

ORTODOX: Martira Melania Romana (419).
CATOLIC: Sf. Silvestru (Papa — +336).
SOARELE: răsare 7.54, apune 16.48.
Catastrofa dela Ciurea (1916) cu 1000 morţi, din prea mare patriotism liberal.

SÂMBĂTĂ 1 IANUARIE 1938

ORTODOX: Sf. Vasile cel Mare.
CATOLIC: Sf. Vasile.
SOARELE: răsare 7.54, apune 16.48.

Scena şi ecranul

In câteva cuvinte

Teatrul Modern

La Teatrul «Modern» spectacolul de mâine seară Vineri (Revelion), cu «Crima din Expresul Verde» va începe precis la ora 9 şi un sfert şi se va termina la 11 şi 20.

«Crima din Expresul Verde» este realmente spectacolul cel mai amusant şi cel mai indicat pentru seara de Revelion.

Sâmbătă, «An Nou» matineu şi seara «Crima din Expresul Verde».

Teatrul Vesel

fiind distrus de incendiul dela Eforie, reprezentaţiile piesei «Teoria Cocoşului» cu Vasiliu-Birlic, în rolul principal, continuă să aibă loc în sala teatrului Liber, din Pas. Comedia, în fiecare zi la ora 6.

Compania Cărăbuş

anunţă redeschiderea stagiunei pentru ziua de 15 Ianuarie, în sala cinematografului «Savoy» în acelaş cadru de mare lux, pe care l'am cunoscut în cele câteva tablouri prezentate la Vox-Eforie.

Alhambra Palace

continuă seria succeselor obţinute la teatrul Alhambra. Reprezentaţiile au loc în fiecare seară la ora 9, iar matineurile de Joi, Sâmbătă şi Duminică la ora 3.

Crima din Expresul Verde

obţine un real succes de public la teatrul Modern, din str. Sărindar 14.

Reprezentaţiile au loc în fiecare seară la ora 9, iar matineurile de Joi. Sâmbătă şi Duminică la ora 3.

TEATRE

OPERA ROMANA: Othello.
TEATRUL NAŢIONAL: Ion al Vădanei.
STUDIO-UL NAŢIONAL: Pădurea spânzuraţilor.
TEATRUL REGINA MARIA (matineu, ora 6): Gândul; (seara): Stăpâna din La Paz.
TEATRUL «LIGII CULTURALE»: Tinichigiul politician.
TEATRUL MODERN: Crima din expresul verde.
ALHAMBRA: Alhambra Palace.
TEATRUL COMOEDIA: Problemă de rezolvat.
TEATRUL LIBER (ora 6): Teoria cocoşului; (seara): Coloniale.

CINEMATOGRAFE

ARO: Forfaiture (Stigmatizata) şi Jurnal.
CAPITOL: Copilul nimănui, jurnal şi complectare.
CARLTON: „Nuntă cu repetiţie".
SCALA: Prima noapte, jurnal Paramount.
TRIANON: Farmecul Boemei şi jurnal.
SELECT: Lucreţia Borgia.
SAVOY: Program de varietăţi (music-hall).
REGAL: „Căpitanul Tenoit" (L'homme a abattre) şi jurnal Paramount.
FEMINA: Scipio Africanul.
BD. PALACE: Groază în Shanghai.
ARPA: India în flăcări, jurnal şi complectare.
ROXY: Copilul nimănui, jurnal şi complectare.
CORSO: Furtună în Maroc şi Revistă.
DARLY: Prinţ şi Cerşetor şi Oameni după gratii.
COTROCENI: S'au cunoscut în luna Mai şi Curierul din California.
DACIA: Vasul robilor şi Lupul singuratic.
DIANA: Poteca însângerată şi Legiunea neagră.
FLORIDA: Cântecul libertăţii şi Colierul blestemat.
MARCONI: D-na dela etajul II, jurnal şi artişti.
ELYSEE (strada Doamnei 11): Farmecul Boemei şi jurnal.
FORUM: Abuz de încredere şi complectare.
AIDA (Rahovei 151): Copiii căpitanului Grant şi Misterele cartierului chinezesc.
AMERICAN: Misiunea locot. Perry şi Enigmaticul Mr. Moto.
ATENEUL-TEI: Raza roşie, Ţiganii şi Grădina lui Alah.
BARCELONA: Michel Strogoff, Ingerul străzii şi Trupa de reviste.
CARMEN (calea Dudeşti 169): Romanul unui spahiu şi San Francisco.
CENTRAL: Misterul fortului Prey, Stan şi Bran electricieni, şi artişti.
CITY: Taras Bulba şi Suflete sbuciumate.
FRANKLIN: Curierul din Londra şi complectare.
DICHIU: Bani însângeraţi şi Duşmănia.
MARNA: Iluzia cea mare, Cabaret şi trupa Titi Mihăilescu.
MODEL: Războinic şi fulger şi Vasul robilor.
NISSA (fost Lido): Un cântec, o fată un sărut şi Un drăcuşor de fată.
ORFEU: Vânătorul alb, Farmecul tinereţii şi Stan şi Bran.
OMNIA: Căpitanii curagioşi şi compania Titi Mihăilescu.

Pe la ora 2 sau 2½ soră-mea bate speriată la ușă: «Armată!».

Inţeleg că e poliţia şi săr din pat să aprind lumina.

In aceiaşi clipă uşa e sgâlţâită violent. Deschid. In odae năvălesc cinci sau şase comisari.

Nevastă-mea s'a sculat şi ea. Şi-a aruncat un şal pe umeri. E palidă dar deloc speriată. In schimb, mama-mea şi soră mea nu-şi revin uşor în fire. Stau în hall ţinute «la respect» de baionetele celor doi jandarmi care străjuesc intrarea camerii. Tatăl meu, bătrân, e însă furios. Pretinde mandate de arestare, procurori şi alte bazaconii. Injură guvernul. Il trimit la culcare.

Cel mai în vârstă dintre comisari — cum am aflat mai târziu — mă întreabă ceremonios:

— D-voastră sunteţi d. avocat Mihail Polihroniade?

— Da. E vorba de o percheziţie sau de o arestare?

— Imbrăcaţi-vă!

— Aveţi mandat de arestare?

— Avem!

— Pot să-l văd?

— Lăsaţi că vi-l arătăm noi mai târziu.

Noroc că n'am prea multe scrupule legaliste. De altfel îmi dau seama că orice opunere ar fi zadarnică şi ca adept al forţei, cedez forţei. Incep să mă îmbrac. D-l nu mă slăbeşte din ochi.

E înalt, gras, cu faţa roşcovană şi părul cărunt. Pare «un bon papa» dar are experienţă şi nu m'aşi mira dacă din când în când îşi răcoreşte palmele solide pe faţa vre-unui delicvent pirpiriu.

Ceilalţi comisari au început să cotrobăiască prin odae.

Pernele sunt «palpate», salteaua supusă unui examen de elasticitate, somiera întoarsă pe dos. Draperiile ferestrelor sunt viguros scuturate. Soba pare a fi un obiect foarte primejdios. E cercetată în fel şi chip. Pereţii sunt ciocăniţi ca din întâmplare.

Mai greu e cu cărţile care trebuesc scuturate toate. Noroc că se ocupă trei comisari cu această importantă operaţie.

La birou s'a instalat personagiul cel mai interesant

Are vre-o patruzeci de ani, o statură mijlocie, ras, faţa tânără şi părul alb colilie.

Tip de poliţist din filmele americane. Incontestabil inteligent şi cu mult «flair». Pare că m'a cântărit repede.

Pentru el sunt o gâscă în materie de comploturi.

Răscoleşte totuşi conştiincios vre-un sfert de oră printre fişe, hârtii, dosare.

— Ce faceţi cu atâtea hârtii domnule avocat! Ne pierdem o grămadă de vreme!

N'a găsit nimic!

— Plecăm domnule şef?

D-l are însă experienţă şi... răbdare. Ia el în primire biroul în timp ce d-l se aşează în fotoliu şi aprinde o ţigare.

Imediat a găsit ceva suspect

— De unde vine asta?

Imi întinde o scrisoare primită acum patru ani dela Mircea Eliade de la Calcuta.

— Din India!

pune scrisoarea suspectă deoparte.

— Dar ăsta cine e?

— Hotărît, Mircea Eliade mi-a părut întotdeauna dubios.

Poliţia îmi confirmă simţimintele obscure. Fotografia e tot a lui Mircea Eliade cu barbă şi învelit într'un cearceaf murdar. E fotografia lui de *Joghin* dintr'un *ashram* în Himalaia.

Vrednicul poliţist nu-i satisfăcut de explicaţiile mele deaceia pune şi poza deoparte.

Peste vre-un ceas s'a făcut o grămăjoară de lucruri suspecte: o agendă, o scrisoare de la Petru Comarnescu de la Los Angeles, un caet de notiţe şi rezumate din cărţi citite, câteva fişe.

Percheziţia în cameră s'a terminat. Ieşim acum pe sală.

La fiecare uşă câte un jandarm cu baioneta la armă.

D-l cercetează cu luare aminte dulapul.

Răstoarnă toate rufele, scutură hainele şi le scotoceşte prin buzunare, îşi bagă nasul în pantofi, le pipăe pielea şi le ciocăneşte talpa.

Trecem acum în odăile părinţilor. Apoi în pod, pe urmă la beci, în bucătărie, în bae.

Pe la cinci suntem gata. Imi iau ziua bună de la ai mei. Sunt sigur că peste două, trei ceasuri voi fi înapoi. Mi se va lua o declaraţie şi atât.

O nevoe mă sileşte să mă abat din drum. Cer întâi îngăduinţa d-lui D-sa mi-o acordă graţios dar... mă însoţeşte.

Ciudată senzaţie!

Sunt oarecum jenat. D-l mă priveşte calm dar insistent.

Renunţ. Pornim la chestură.

Alaiul nostru e destul de mare.

alţi trei sau patru subcomisari, un agent în civil şi doisprezece jandarmi.

Nu-mi închipuiam că sunt atât de periculos.

Drumul până la chestură îl facem în tăcere. Singur d-l exclamă într'una:

Părintele Georgescu-Edineţi, mic, slab, palid, cu o bărbuţă rară, cu ochii blajini pare desprins dintr'o icoană. A fost luat mult mai brutal şi preuteasa-i bolnavă. Se apleacă abătut spre mine:

— Mi se pare că ne duce la Jilava!

— La Jilava? Nu se poate!

— Ba da. Aşa am auzit.

Şi după o clipă de tăcere:

— Cunoşti pe chestorul

— Da.

— Roagă-l să dea ordin să nu ne bată.

— Să ne bată!?

— Da. La Jilava se bate.

Am să fiu bătut! Mi se pare imposibil.

Totuşi, în definitiv dece să nu fiu bătut?

Un domn civil, elegant, între două vârste, ne strigă la catalog.

N'a fugit nimeni.

— Putem pleca, declară domnul elegant.

— Jandarmi luaţi-i în primire. Unu de om.

Suntem luaţi în primire.

Jandarmul îşi înfige solid mâna în gulerul cămăşii, a hainei şi a paltonului. Am impresia că e puţin nedelicat.

Mă întorc către domnul elegant:

— Nu înţeleg să fiu luat de ceafă. Merg şi singur.

— Domnule avocat, eu v'am dat în primirea jandarmului! îmi răspunde amabil domnul elegant.

Jandarmul îşi înfige mai sdravăn pumnul în ceafă şi presează solid, cu genunchiul, şezutul domnului avocat protestator.

Scoborâm astfel scările.

In faţa chesturii aşteaptă mai multe autobuze.

Sunt suit într'unul din ele împreună cu Părintele Edineţi, cu Vasiliu Restul autobuzului e înţesat de jandarmi.

Pornim.

Autobuzul iese în Bulevardul Pache. Mergem probabil la Prefectură. Autobuzul o ia pe Calea Moşilor. Vom coti pe semne de la Piaţă la stânga, spre Văcăreşti. Autobuzul trece de Piaţă şi se îndreaptă spre Belu.

Mergem la Jilava!

Trecem pe lângă Belu, pe lângă Cimitirul Ovreiesc, înainte pe şoseaua Giurgiului.

E încă întunerec beznă — să tot fie şase sau şase jumătate.

Nimeni nu vorbeşte.

Totul mi se pare aşa ciudat. In trei ceasuri violare de domiciliu, percheziţie ilegală, sechestrare şi deportare... cu destinaţie necunoscută.

De ce nu m'ar bate?

Dar bine că nu trăim sub teroarea ţaristă sau — ferească Dumnezeu — hitleristă ci într'o adevărată democraţie. Şi că guvernul liberal e apărătorul civilizaţiei pe aceste oropsite meleaguri.

JILAVA

După o jumătate de oră de drum în noapte autobuzul se opreşte. Am ajuns.

Mai multe autobuze roşii strălucesc la lumina farurilor.

Ne dăm seama că alţii ne-au precedat.

Domnul elegant coboară primul, după ce ne-a ordonat să nu ne mişcăm. Se dau jos apoi câţiva jandarmi, însfârşit descindem şi noi, fiecare cu jandarmul respectiv în ceafă.

Odată operaţia terminată un ordin scurt ne porneşte înainte. Coborâm pe un fel de alee înspre gura fortului. Deoparte şi de alta a drumului sunt înşiraţi soldaţi cu baionetele la armă, în poziţie de atac. Din cinci în cinci soldaţi unul ţine o faclă.

Facem vre-o cincizeci, şaizeci de paşi până în gura fortului, unde e instalată o mitralieră în poziţie de tragere, cu servanţii lângă ea.

In gura fortului, un gang larg având în fund poarta de intrare în închisoare — la dreapta corpul de gardă şi la stânga un culoar. Stopăm. Jandarmii se dau de o parte. Santinela, un soldat mic şi ţigănos zâmbeşte cu prietenie şi mă îmbie cu gesturi largi înspre culoarul întunecos:

— Poftiţi pe aci, poftiţi pe aci.

Am un moment de ezitare. Atâta politeţă zâmbitoare mi se pare suspectă. Probabil că în acest culoar întunecos vom fi bătuţi şi e greu omului să se obişnuiască cu gândul primei bătăi.

Strâng dinţii şi pornesc înainte. Fac câţiva paşi, fără să mă lovească nimeni, şi dau pe stânga într'o cameră slab luminată complect goală, cu pământ pe jos.

Rând pe rând sosesc Părintele Georgescu-Edineţi, Vasiliu, Moş Bârsan şi ceilalţi.

Sunt uimit! N'am fost bătut deşi concluzia logică a evenimentelor petrecute în această noapte, începând cu năvala poliţistă într'o casă paşnică şi culminând cu presiunea genunchiului jandarmeresc, era o bătae sd.avănă.

Peste puţin suntem trecuţi în corpul de gardă. Aci atmosfera e chiar cordială. Soldaţii ne privesc cu vădită simpatie, unul spune tare:

— Au ajuns aici din cauza jidanilor.

Suntem predaţi administraţiei închisorii. Fiecare e strigat pe rând. Depunem banii şi actele.

In timp ce se efectuează această operaţie îşi face apariţia în semiîntunericul corpului de gardă un personagiu ciudat. Mic, gras, cu ochii strălucitori, are o figură de tătar, o căciulă trasă adânc peste urechi. Pare autoritar şi hotărât. Zâmbeşte şi el.

La început cred că e vreun inspector de poliţie, imediat văd însă tresele de colonel. Este colonelul **Izet Ali Kadâr,** comandantul Inchisorii Militare şi de-acum încolo stăpânul nostru.

Insfârşit formalităţile s'au terminat. Ne ia în primire Dom' Major Călin. Păşim pragul închisorii. Poarta se lasă după noi. Se crapă de ziuă.

Străbătem o curte largă şi, după ce traversăm al doilea gang, ne înfundăm într'un culoar întunecos şi întortochiat. Trecem pe lângă mai multe celule din care se aude sgomot până să ajungem la o celulă în faţa căreia Dom Major Călin se opreşte precaut, scoate o cheie, o potriveşte binişor în broască şi apoi, brusc, trânteşte uaş de perete.

Intru buimăcit înăuntru şi deodată aud o exclamaţie veselă:

— «Uite-l şi pe Polihroniade!»

Era glasul lui Ionel Moţa.

INCHISOAREA

Jilava! Odinioară când îi auzeam numele par'că simţeam cum îmi intră frigul şi umezeala în oase.

Acum aveam prilejul s'o cunosc.

Jilava e un fort, face parte din linia de centură a Bucureştilor. După războiu fortul a fost transformat în închisoare. Propriu zis spatele fortului, partea dinspre Bucureşti, cazarma şi reduitul. Partea dinspre inamicul eventual, faţa fortului, bateriile şi turelele, sunt neîntrebuinţate şi despărţite de închisoare printr'un solid baraj de sârmă ghimpată.

Tot fortul e construit sub nivelul pământului. S'ar putea spune că toate clădirile sunt ridicate într'o groapă adâncă, să tot aibă vreo şapte-opt metri. De aceia accesul în închisoare se face pe un drum înclinat, lung ca de vreo treizeci de metri, care te duce la suprafaţă jos, la gura fortului. Cum cobori, la stânga, e o cameră mare care serveşte drept corp de gardă, la dreapta o alta, tot atât de mare, ce e întrebuinţată ca «vorbitor», în fund înaltă, lată, solidă, poarta închisorii.

Intrat pe poartă dai în curtea exterioară, lungă de vreo 500—600 de metri şi largă de vreo 20—30. Din curte îţi dai mai bine seama că eşti într'o groapă. Zidul de pământ se ridică drept iar când ajunge la suprafaţă se prelungeşte cu un gard de lemn de încă 2 metri. In total vreo 8—9 metri. Din douăzeci, în douăzeci de paşi, deasupra gardului se ridică o platformă şi o gheretă pentru santinelă. Deasupra porţii, dominând toată curtea un post de mitraliere Suntem bine păziţi!

In curtea exterioară, ochii întâlnesc, în faţă, o clădire lungă de câteva sute de metri, înşirându-se pe aproape toată lungimea curţii, e cazarma sau mai bine zis fosta cazarmă. Din curte intri direct într'un gang mare având, în fund, o nouă poartă iar pe dreapta şi pe stânga două coridoare întunecoase pe care dau celulele. Celule e un fel de a vorbi. Sunt camere mari, înalte, bine luminate care serveau drept dormitoare soldaţilor. In fiecare din ele pot să încapă uşor 10—14 oameni. Zidurile cu o grosime de aproape un metru, la ferestre zăbrele de fier groase, uşa masivă cu o broască cât toate zilele. *Ciment* pe jos.

Pe poarta din gang dai în curtea interioară. Mult mai mică, cuprinsă între zidurile înalte, — fără ferestre spre interior — ale cazărmii. Zidurile înalte — circa 6 metri — ale fortului şi pereţii reduitului, curtea interioară are formă circulară, ca înconjoară reduitul, imensa clădire formând un cerc perfect.

Numai jumătate din reduit e folosit ca închisoare. Deasemeni curtea interioară e barată — de o parte şi de alta a reduitului — cu sârmă ghimpată. Aşa dar la dispoziţia deţinuţilor rămâne un semicerc. Dela un capăt al semicercului la celălalt sunt aproximativ 150—200 metri iar lăţimea e de vreo 10 metri. Pe zidurile cazărmii şi ale reduitului, gheretele cu santinele, în dreptul barajelor de sârmă câte o mitralieră în poziţie de tragere.

Senzaţia sinistră de închisoare o ai mai ales în curtea interioară. Zidurile înalte care te înconjoară, bucata de cer strâmtă deasupra, zăpadă murdară pe jos, lipsa oricărui orizont vizual, mitralierele ameninţătoare îndreptate asupra ta, totul contribue la crearea unei atmosfere deprimante.

Intrarea în reduit se face tot print'un gang, peste un pod solid sub care e apă. La dreapta şi la stânga un culoar mult mai întunecos ca cel al cazărmii. Pe culoar, atât la dreapta cât şi la stânga, câte două cazemate, cu plafonul boltit, lungi cam de douăzeci de metri, late de şase, luminate fiecare prin câte un singur geam, bine zăbrelit care dă în curtea interioară. La extremitatea culoarului, de fiecare parte, câte o uşă prin care intrai în trei cazemate mari — dând una în alta — iar în fund o poartă mai mică.

Pe noi ne-a băgat în prima dimineaţă în celulele din aripa stângă a cazărmii. Apoi, către amiază, ne-a trecut în cazematele reduitului. Cu prilejul celei de a doua «treceri» pe la Jilava am stat câteva zile într'una din cazematele mari iar pe la 4—5 Ianuarie, am fost mutaţi, — d. general Cantacuzino, Nichifor Crainic, Dragoş Protopopescu, Neagoe Flondor, — în cazemata mică din fund.

Faţă de alte închisori Jilava oferă avantagiul unei oarecare libertăţi. De dimineaţă, pe la ora opt, până seara pe la şase ai libertatea să te plimbi prin curte. Eşti închis în celulă sau cazemată, numai 12—14 ore, restul timpului te poţi mişca, evident într'un spaţiu restrâns, dar te poţi mişca.

Această libertate se datoreşte în primul rând faptului că Jilava e una din închisorile cele mai straşnice din lume — după părerea mea. Evadarea e quasiimposibilă. Ori pe unde ai voi s'o iei ochiul santinelelor te urmăreşte de sus. Ca să fugi ar trebui să spargi uşa sau zăbrelele celulei, apoi — admiţând că în curte nu te-or vedea santinelele ceeace e imposibil — să te caţări pe un zid drept de vreo opt metri înălţime şi să izbuteşti să treci printre santinelele aşezate la douăzeci de paşi una de alta însfârşit pe urmă — pe toată raza fortului — treci printr'o adevărată pânză de santinele.

Iată dece — după spusa lui dom' major Călin expert în materie — în cincisprezece ani n'a evadat decât un comunist şi... un pseudo-legionar.

Alt avantagiu al Jilavei, celulele de pedeapsă nu există. Singura pedeapsă — într'adevăr distrugătoare — e să te ţie zi şi noapte închis în celulă într'un frig de crapă pietrele

Iarna la Jilava e un frig siberian. Trebue să arzi vagoane de lemne ca să se încălzească cazematele. Vara e şi mai rău. Pe pereţi curge apă. Toate clădirile fortului fiind acoperite cu un strat de circa 2 metri de pământ, îndată ce se desgheaţă umezeala nu mai poate fi stăvilită.

Jilava devine cu adevărat jilavă. Reumatismele sunt zestrea tuturor deţinuţilor. Iată «casa» în care vom locui luni de zile, trăind clipe vesele şi triste, momente mari şi momente tragice, zile de dezamăgiri şi zile de însufleţire.

(Din volumul «Amintiri din Jilava» care va apare în curând).

1933

Scrisoare de Crăciun boierului

Sunt cel mai cinstit boierule, cel mai drept
Nu mă iau cu nicio umbră de gât, cu nimeni de piept,
Imi muncesc singur ogorul, singur mi-l ar
Toamna, porumbul singur mi-l taiu, singur mi-l car,
Imi văd de casa mea ca nimeni altul. Copiilor mei
Le spun şi acum poveşti despre zâne şi despre smei,
Ii învăţ şi acum să se închine, îi învăţ rugăciuni;
Şi seara stau singur cu capul în mâini, ceasuri întregi lângă
doi trei tăciuni.

Sunt cel mai drept om din sat boierule, cel mai sărac
De nimic nu mi-e frică şi ştiu şi să rabd şi să tac,
N'aşi ridica niciun deget contra cuiva, contra vreunui boier
Şi ca să-mi apăr pământul m'aşi duce cu drag şi în cer.
Dar ce-ai zice Măria-Ta, dacă 'ntr'o zi prins de ură,
Nemai putând răbda să-mi vând mămăliga din bătătură,
Pentru porumbul meu dus, în alte ţări, pentru dreptate,
Pentru toţi cei cărora li se ia liniştea, li s'a făcut strâmbătate...
Ce-ai zice, boierule, dacă mi-aşi
lăsa nevasta...
Şi aşi pleca să mă răsboiesc cu toţi ciocoii din ţara asta!

VIRGIL CARIANOPOL

INDEMN

Răbdare, camarade!
curând de tot lumina va rupe ţăndări bolta
şi sorii biruinţei lucind te vor orbi.

Atunci va fi, bădie, pe pragul tău de ţară
în loc de lacrimi albe o mare de belşug,
cu plugul te vei duce sub cer de primăvară
şi cântul biruinţei îţi va rodi sub plug.

Va fi atunci ogorul o pace nesfârşită,
porumbul tău va creşte mai 'nalt spre cer senin
şi din albastra zare, pe fruntea ta lovită,
va coborî sărutul lui Moţa şi Marin.

Miron Sânger

LEGIUNEA ŞI PARLAMENTUL

I.

de TRAIAN BRAILEANU

Vechea credinţă cum că puterea unui Stat atîrnă de forma de guvernămînt dăinueşte şi azi. Şi azi vedem oameni politici bătându-şi capul cu născocirea de **constituţii ideale** sau cel puţin de reforme constituţionale, mai mult sau mai puţin ideale şi radicale.

Nu e vorba numai de teoreticieni puri, de visători şi utopişti, ci de oameni politici practici, cum e de pildă d. André Tardieu. Judecând după cele două volume: **Le souverain captif** şi **La profession parlementaire** ale operei sale: **La Révolution à refaire** (plănuită în cinci volume; al treilea e anunţat sub titlul **Le sabotage des intérêts généraux**), d. Tardieu va ajunge şi el, ca mulţi alţii, la construcţia unei constituţii ideale, care pusă în aplicare, ar fi menită să oprească pe buşirea Franţei.

Franţa a ajuns, aşa expune d. Tardieu, la marginea prăpastiei. Ea a intrat în stăpânirea despotică a parlamentului, a majorităţii parlamentare de stânga.

Această majoritate însă nu reprezintă naţiunea. Felul cum se fac alegerile ne arată că nici vorbă nu poate fi de o liberă exprimare a voinţei naţionale.

D. Tardieu desvăluie fără cruţare ce arată în toată goliciunea ei minciuna democratică. Germinată în atmosfera supraîncălzită a Revoluţiei franceze, ea s'a lăţit asupra întregii Europe ameninţând toate statele căzute în raza ei cu cel mai groaznic despotism.

Aşa cum ni-l descrie d. Tardieu (în vol. II), alegerile democraţiei nu prezintă nicio garanţie din punct de vedere moral.

Corupţia a intrat pe poarta larg deschisă în mijlocul parlamentarilor, iar lojile masonice şi comitetele revoluţionare au reuşit să împingă, prin corupţie şi demagogie, politica Franţei tot mai spre stânga. Parlamentul nu mai exercită un mandat ci o profesiune; iată răul fundamental al regimului actual în Franţa.

Despotismul majorităţii parlamentare nu e înfrînat prin nimic. Puterea executivă, a Preşedintelui Republicii, şi cea a miniştrilor, e redusă la zero. Miniştrii se schimbă neîntrerupt pentru a lesni satisfacerea ambiţiei şefilor de grupuri politice. Şi ce-i mai grav, justiţia devine tot mai politicizată, tot mai docilă faţă de acest despot. Din cauza că înaintarea magistraţilor depinde de miniştrii justiţiei.

In concluzie: în Franţa nici vorbă nu poate fi de «democraţie», de domnie a poporului, de «libertate», de «egalitate». Toate puterile, cea executivă, cea legislativă şi cea judecătorească, sînt reunite în mîinile majorităţii parlamentare, care [illegible] trecerea dela mandat la profesiune condiţionată de modul cum se fac alegerile) aparţine grupărilor de stînga şi stăpâneşte Franţa în mod despotic ducând-o la peire.

«Gândind că regimul parlamentar al Franţei contemporane este inamicul Franţei eterne, că organele constituţionale, a căror datorie ar fi de a îndrepta acest regim, nu-l vor îndrepta niciodată; că o transformare adîncă e necesară şi că ţara singură o poate impune, eu mă adresez ţării, stînd în afară de Camere, unde, aşa cum sînt ele, nu mai am nimic a face. Condamnînd organizaţia, eu refuz a participa la funcţionarea ei».

Ce propune d. Tardieu, cînd ca parlamentar? «Propunem, scrie el, de a restabili echilibrul între legislativ şi executiv, dînd acestuia din urmă un drept efectiv de disolvare şi [illegible]. Propunem de a libera sufragiul [illegible] femeilor aceleaşi drepturi ca şi bărbaţilor şi chemînd acest corp electoral lărgit să-şi spună, prin referendum, nu numai asupra unor nume, ci şi asupra unor idei. Cerem să fie restaurată disciplina Statului prin fixarea echilibrului [illegible] administrative şi politice [illegible].

Deci separaţiunea puterilor şi prin separaţiunea lor, depolitizarea aparatului administrativ şi a magistraturii.

D. Tardieu se întoarce aşadar la formula clasică a separaţiunii puterilor (după modelul englez) pentru garantarea libertăţilor cetăţeanului, pentru stîrpirea corupţiei, pentru [illegible] puterii şi prestigiului Franţei în politica internaţională.

Marea şi dificila problemă, nu teoretică ci practică, este de a crea condiţiunile pentru această reformă, de a crea aceleaşi condiţiuni ca în Anglia.

Ceea ce ni se pare, deocamdată cel puţin, [illegible]. In Franţa monarhia absolută a fost răsturnată şi înlocuită prin despotismul unei minorităţi. Această minoritate revoluţionară a [illegible].

Despotismul minorităţii a fost înlocuit, din când în când, prin despotismul unei singure persoane, dar după 1875 [illegible] parlamentară despotică s'a organizat în aşa fel încât orice încercare de a-i limita puterea s'a dovedit neputincioasă. Alunecarea spre stânga, spre comunismul anarhic şi în urmă despotic nu va putea fi oprită decât iarăş numai printr'o dictatură personală, sprijinită pe armată. Poate că teama de această deslegare a problemei, îi va determina pe Francezi să încerce alte formule 1). Numai că nu toate formulele inventate de teoreticieni pot fi aplicate în practică.

Iar noi nu ne temem, ci am dori ca şi în Franţa să se ivească omul care să restabilească prestigiul puterii executive, redând însă în acelaş timp puterii legislative sfera ei de activitate: legiferare în conformitate cu interesele naţionale şi controlul efectiv asupra actelor puterii executive. Infăptuirea independenţei puterii judecătoreşti ar rezulta în acest caz ca un efect natural din echilibrarea celorlalte două puteri.

A reda puterii legislative sfera ei de activitate înseamnă a o scoate de subt influenţa lojilor masonice şi a comitetelor revoluţionare, deci a face din parlamentari reprezentanţi adevăraţi ai naţiunii, **de a preface aşadar profesiunea iarăş în mandat** (după terminologia d-lui Tardieu). Puterile oculte şi anonime (masoneria şi comitetele revoluţionare) trebuesc înlăturate şi înlocuite printr'o putere executivă cu autoritate şi prestigiu **sprijinită pe o elită politică selecţionată în temeiul meritului personal.** Această elită ierarhizată şi disciplinată ar constitui aparatul de conducere politică pentru armată, diplomaţie şi administraţie. Parlamentul s'ar constitui ca putere legislativă şi de control, cetăţenii alegându-şi reprezentanţi în stare să le apere interesele printr'o legiferare chibzuită şi să împiedice abuzuri din partea puterii executive.

Intr'o monarhie ereditară sînt date toate elementele pentru înfăptuirea unei astfel de organizaţii politice echilibrate şi stabile, dacă...

Dacă, pe de oparte, puterea executivă ar dispune de o elită politică conştientă de rolul ei, educată şi instruită pentru împlinirea funcţiunilor politice, şi dacă, pe de altă parte, puterea legislativă şi-ar înfrîna tendinţa de a slăbi puterea executivă amestecîndu-se în atribuţiunile ei. Rolul de arbitru şi regulator între aceste două puteri l-ar avea puterea judecătorească.

Intr'adevăr, Constituţia Statelor Unite ale Americei de Nord se întemeiază pe aceste principii. Dar separaţiunea puterilor cum au înţeles americanii s'o aplice şi s'o asigure nu-şi dă efectul din cauza că: 1. preşedintele e ales prin lupte de partide; 2. lipseşte o elită politică ierarhizată şi pregătită pentru funcţiunile publice. In acest fel **aparatul politic este instabil** şi expus corupţiei, iar puterea legislativă ieşită şi ea din lupte de partide e dependentă de maşina electorală. Aşa că simpla separaţiune a puterilor nu e suficientă pentru înlăturarea abuzurilor şi a corupţiei.

Sistemul corporatist pare a prezenta o deslegare mai bună a problemei. Un parlament ales de corporaţii e scos de subt influenţa demagogilor şi, în mod necesar, va fi şi mai puţin dispus şi mai puţin în stare să încerce o minimizare a puterii executive.

Pe această linie de organizare se găseşte fascismul italian, care, dacă va evolua în mod normal, va ajunge la înfăptuirea unei **monarhii constituţionale** în adevăratul înţeles al cuvântului.

II

La noi, aplicînd formula clasică a separaţiunii puterilor s'a instituit şi consolidat, după detronarea domnitorului Cuza, morala constituţională.

Dar Eminescu a observat şi însemnat tendinţa partidului liberal de a restrânge tot mai mult sfera puterii executive în folosul puterii legislative, al majorităţii parlamentare. In felul acesta «politicianismul» îşi face intrarea în toate instituţiile Statului şi cu el corupţia. Democratizarea completă după Unire, a deschis poartă largă demagogiei şi poftelor demagogilor de a-şi institui prin majorităţi parlamentare dominaţiunea despotică. Incepe alunecarea spre stânga prin supralicitări la alegeri, începe schimbarea în ritm mai accelerat a guvernelor.

Totuş lucrurile nu se petrec la noi [illegible] ca în Anglia [illegible] menţine împotriva pu-

1) Amintim aci lucrarea d-lui M. Tazerout, *L'Etat de demain. Théorie et réalisation d'une démocratie parlementaire en France.* [illegible] organizaţiunea unui *Stat sindical.*

terii executive. Năzuinţele spre minimizarea puterii executive nu se manifestează în parlament ci în cluburile partidelor politice. Şefii de partide ridică pretenţia de a guverna, iar chemaţi la guvern, ei îşi aleg un parlament cu ajutorul aparatului politic încăput, în mod vremelnic, pe mîna lor.

Puterea executivă a avut însă totdeauna posibilitatea de a disolva parlamentul şi de a forma alt guvern, din alt partid nu din mai multe partide.

Rolul parlamentului a fost deci totdeauna foarte şters — o simplă anexă a guvernului, care până azi şi-a scos în alegeri totdeauna o majoritate docilă. Abuzurile şi corupţia n'au rezultat deci la noi din despotismul majorităţii parlamentare, ci din despotismul vremelnic al guvernelor de partid.

Frîna pentru îngrădirea abuzurilor şi a corupţiei a fost ameninţarea cu demiterea şi chemarea «opoziţiei» la guvernare. Guvernele au fost totdeauna ale Monarhului, iar parlamentele ale guvernelor.

Acest sistem romînesc şi-a dat roadele sale, şi bune şi rele. N'a fost perfect, dar a funcţionat într'un chip mulţumitor, pînă ce Unirea şi organizarea Statului naţional romîn a ridicat noui probleme, pentru a căror deslegare vechiul sistem se dovedi şi nepotrivit şi primejdios.

Nepotrivit, fiindcă partidele se înmulţiră şi pofta de guvernare a şefilor de partid deveni tot mai intensă şi mai zgomotoasă. Primejdios, fiindcă luptele între partide îngăduiră intrarea Jidanilor comunişti în arena politică.

Elita politică romînească se fărîmiţă, corupţia se întinse peste tot.

In această situaţie interveni puterea executivă. Ea sfărmă pe 'nceputul partidele şi constitui guverne tot mai independente de partide. Parlamentul îşi perdu toată importanţa şi tot rolul, dar şi toată demnitatea. El se prefăcu într'o docilă maşină de votare şi într'o turmă de încasatori de diurne şi mijlocitori de afaceri.

Punctul culminant al acestei evoluţii fu atins în 1938, an care tradus înseamnă, mutatis mutandis, 1852.

Asemănarea se vădeşte în măsurile luate şi efectele produse de aceste măsuri. Desfiinţarea autonomiei Universităţilor, cenzură, stare de asediu; supunere şi prosternare a politicienilor oportunişti, fie pentru satisfacerea ambiţiei şi vanităţii lor personale sau din interese materiale, iar pe de altă parte nelinişte, mulţumiri şi încercări de ajungere la putere prin vechea şi învechita tehnică demagogică.

Cum s'a născut mişcarea legionară

Dar în timp ce partidele politice, intrau în agonie, pregătind moartea parlamentului, a puterii legislative, se ivi ca reacţiune împotriva desagregării elitei sociale romîneşti mişcarea legionară.

Ea nu s'a născut nici din antagonism împotriva puterii executive nici a celei legislative, ci împotriva mişcării revoluţionare iudeo-comuniste, şi numai întrucît regimul partidelor politice şi desmăţul politicianist favoriza alunecarea spre stînga, mişcarea legionară intră în conflict cu partidele politice şi fireşte şi cu guvernele ieşite din partide şi apărînd fiecare din ele interesele partidului propriu.

Restauraţia, care puse capăt desmăţului partidelor, fu salutată de tineretul legionar cu sinceră însufleţire şi Monarhia putea să se sprijine cu încredere pe această mişcare în lupta ei împotriva partidelor, ostile prin natura şi funcţiunea lor unei lărgiri a puterii executive. Dar evenimentele au luat altă desfăşurare.

Politicianii (legaţi prin atâtea interese de puterile oculte ale masoneriei şi finanţei jidoveşti), se simţiră primejduiţi de mişcarea legionară, şi preferară să capituleze cu desăvârşire în faţa puterii executive, oferindu-i serviciile şi simulând supunere necondiţionată. Totodată ei ştiură a pune între puterea executivă şi mişcarea naţionalistă-legionară bariere puternice, prin vechile lor metode de intrigă, defăimare şi provocare.

Aşa văzurăm cu uimire şi durere deschizându-se lupta între puterea executivă, de acum înainte reprezentată prin guvernul M. S. Regelui, şi *naţiune*, reprezentată prin organizaţia legionară. Prigoane, arestări, procese fără sfârşit, cu tendinţa lămurită de a *suprima şi distruge* cu desăvîrşire legionarismul.

In umbră stăteau partidele, politicianii de toate culorile, aprobând şi aplaudînd acţiunea guvernului şi dîndu-i tot sprijinul «moral» şi material pentru *restabilirea ordinei publice.*

Incercarea n'a reuşit până acuma şi nu va reuşi nici de-acuma înainte. Dar în ipoteza că ar reuşi, cari ar fi urmările? Ele n'ar putea fi altele, decât cele ce ne arată istoria în cazuri asemănătoare: alianţa politicienilor pentru minimizarea puterii executive şi cucerirea de astă dată integrală a puterii politice de către partide, deci instituirea despotizmului majorităţii parlamentare.

De aceea astăzi, ca şi în 1933, mişcarea legionară se găseşte în faţa coaliţiei partidelor cari încearcă să împiedice cu orice preţ intrarea legionarilor în parlament.

Legionarii nu vor şi nici nu pot să trimită în parlament profesionişti, politicieni cari stau în slujba lojelor şi comitetelor revoluţionare antimonarhice, ci ei năzuesc a trimite în parlament reprezentanţi ai naţiunii, *legiuitori*, cu mandat bine definit cu privire la reformele cari trebuesc înfăptuite pe cale legislativă pentru aşezarea temeinică a Statului naţional romîn.

Rostul acordului electoral

Pentru a spulbera deci defăimările politicienilor profesionişti, porniţi spre instituirea unui regim despotic şi iresponsabil, pentru a face legătură trainică şi rodnică între puterea executivă şi cea legislativă, au intrat legionarii în lupta electorală. Şi pentru ca alegerile să exprime pe cît omeneşte e posibil voinţa naţiunii, şeful mişcării legionare, Căpitanul, a năzuit să asigure printr'un acord între partidele de opoziţie *libertatea alegerilor ameninţată ca totdeauna de guvern.*

Decepţiunea guvernului şi a [illegible] îşi găsi expresia în cunoscutele atacuri împotriva d-lui Corneliu Codreanu, învinuindu-l că «s'a legat» cu Maniu, cu ţărăniştii şi cu aliaţii acestora, jidanii şi comuniştii. I-am numi idioţi şi imbecili pe aceşti politicieni, dacă, făcând abstracţie de regulele politeţei care ne opreşte, n'am şti că scopul lor nu este de a desaproba «pactul» din motive «morale», ci de a prosti massele alegătorilor pentru a recuceri în ultima clipă terenul pierdut. Deci simplă manevră electorală. Şi atât de simplă, încît e ofensătoare pentru chiar cel mai timpit alegător. Dar ea a desvăluit încă odată mentalitatea politicienilor, lipsa lor de scrupule în alegerea mijloacelor, când e vorba să-şi apere «profesiunea».

Ţara e plină de candidaţi, de amatori de mandate parlamentare şi de «posturi politice». Toţi politicianii aceştia, liberali, ţărănişti, s. a. m. d., massaţi în cluburile politice vreau să guverneze şi să încaseze. Să guverneze pentru a putea încasa. (Vezi pentru amănunte cărţile d-lui Tardieu).

Cine a fost deputat, vrea să fie realees. [illegible]

III

Ne întoarcem aşadar la teoria lui Eminescu, în ale cărui *Scrieri politice*1) aflăm expuse clar şi precis toate problemele tratate de d. Tardieu cu atâta lux de amănunte. Şi Eminescu vede remediul în oprirea desmăţului şi corupţiei partidelor printr'o întărire a puterii executive, printr'o întoarcere la o monarhie «mai mult sau mai puţin absolută», dar şi prin deschiderea posibilităţii ca ţara legală să-şi spună cuvântul prin alegere liberă a reprezentanţilor ei în parlament. Falsificarea alegerilor le dă guvernelor majorităţi, «cari în realitate nu sunt decât propriile lor creaţiuni». In zadar miniştrii se fălesc cu aceste majorităţi, căci — mai presus de ele — simţul public indignat se deşteaptă, conştiinţa cetăţeanului subjugat la alegeri se revoltă, nemulţumirile şi agitaţiunile cresc din zi în zi. Şi astfel guvernele, îmbătate de un triumf mincinos, se izolează de naţiune; un larg deşert se formează între puterile pozitive şi nelinişitite din stat şi între acea negaţiune a adevărului, între acea reprezentaţiune de teatru, care se petrece în guvern. De vreme ce acele corpuri cari sunt la mijloc între masse şi Coroană, au devenit o ficţiune, e ca şi când ele n'ar exista... Tronul însuşi e din ce în ce mai izolat.

Intre Coroană şi popor nu mai e raportul dintre voinţa legitimă şi aspiraţiuni legitime, căci toate organele mediatoare sunt false.

[illegible] servitori ai legii, în armată de complici iresponsabili a unor şefi necontrolabili, se'nţelege de propriile lor creaturi.

E evident dar, că tot ce e între ţară şi Tron devine o ficţiune, o iluzie ministerială. Acea parte de voinţă din fie ce individ, destinată pentru controlul afacerilor Statului şi a interesului general, e apucată de mîna funcţionarului administrativ, de decretele de numire, de făgăduinţi amăgitoare, de distincţii nemeritate, de tot ce dispune puterea Statului şi e stoarsă şi răstoarsă pînă primeşte forma ce-o voeşte ministrul. Un sistem întreg de viciare a expresiei acestei voinţe s'a inventat şi se aplică cu o rară virtuozitate în România, încît atît, pe cît sentimentul de Stat se mai poate manifesta, el apucă adeseori drumuri neprescrise de legi.

Orbit trebue să fie acel guvern care nu-şi dă seamă de simptomele politice ale acestei stări bolnăvicioase de lucruri.

In toate unghiurile României se formează grupuri de nemulţumiţi, cu mersul actual al lucrurilor. Sunt deosebite numirile ce aceste grupuri adoptă; un lucru însă le este comun tuturor: sentimentul de indignare şi de exasperare de cele ce se petrec zilnic».

Deci şi Eminescu cere un parlament ca expresie liberă a voinţei naţionale. Aşadar despoliticianizare.

Armata, diplomaţia, administraţia trebue ferite de influenţa politicianilor.

In schimb însă **naţiunea**, armata demobilizată, dar în orice moment mobilizată, trebue să-şi poată spune cuvîntul, să poată controla actele guvernului. Şi a le sancţiona. Intru acest scop justiţia trebueşte scoasă de sub influenţa puterii executive.

Aceste reforme nu pot fi înfăptuite decît pe cale legislativă, deci prin parlament — se va spune.

Intr'adevăr! Dar, vă rog, să citiţi Constituţia noastră! Ea, doar se întemeiază pe formula clasică a separaţiunii puterilor. E o mare deosebire însă între constituţia scrisă, şi constituţia reală a Statului nostru. Constituţia nu vorbeşte nicăeri de francmasonerie, de cluburi politice, de bancheri jidani, etc., deci de forţele reale cari împiedică aplicarea ei. Adică **naţiunea** nu şi-a putut spune cuvîntul, n'a putut legifera în conformitate cu interesele ei reale. Noi n'am avut până acuma în parlament, o putere legislativă liberă şi independentă de puterea executivă. Ci a dominat totdeauna o confuzie a puterilor şi o luptă continuă între şefii de partide pentru acapararea puterilor în Stat. Deci: despotism politicianist, atenuat prin rotaţiunea după modelul «englez»!

In anii din urmă a intervenit o schimbare. Dar în ce sens şi în ce direcţie? Credem că în senzul suprimării totale a voinţei naţionale ca putere legislativă. Ajunge-vom şi la desfiinţarea parlamentului sau poate că alegerile apropiate vor însemna o întoarcere la Constituţie, la aplicarea ei reală?

Noi nu facem teorie stearpă nici nu ridicăm «problema constituţională» cum au făcut şi o fac încă politicianii demagogi. Durerile lor le cunoaştem: «puterea»! Ei merg pe linia minimizării puterii executive după modelul francez.

Ei tind spre o «democraţie» integrală, adică spre despotismul majorităţii parlamentare înfăptuită prin demagogie şi influenţa lojilor, cluburilor şi comitetelor revoluţionare. Ei merg spre ultima etapă în evoluţia liberalismului: jacobinismul (în forma modernă a sovietismului).

In apărarea Monarhiei

Legionarii se găsesc de cealaltă parte a baricadei, în apărarea Monarhiei, împotriva tuturor politicianilor demagogi, cari prin firea şi pornirile lor sunt antimonarhişti, sau monarhişti numai atâta vreme cât monarhul le încredinţează guvernarea sau îi face să spere că le va încredinţa guvernarea. «Monarhismul» este pentru politicieni o formulă, ca oricare alta pentru a-şi ajunge scopul: guvernarea despotică şi iresponsabilă.

Pentru legionari monarhia este principiul suprem al ordinei şi ierarhiei politice. Monarhul traduce în fapte, obiectivează voinţa naţiunii, a naţiunii compusă din cetăţeni-ostaş. Iar voinţa, naţiunea şi-o exprimă prin aleşii ei, prin parlament.

Că parlamentul, pentru a-şi îndeplini misiunea, nu poate rămânea în vechea sa structură, e lucru evident. Naţiunea nu e un agregat omogen şi nediferenţiat, ci un sistem structural şi cu mult mai complicat decât erau pe vremuri naţiunile europene. Nu mai avem stări privilegiate, nici corporaţii şi bresle ca în Evul mediu. Ci avem clase sociale economice şi o mare diversitate de profesiuni. Parlamentul modern ar trebui să exprime această structură complexă şi să înfăptuiască împăcarea tuturor antagonismelor de clasă şi profesiune, pentru a preface naţiunea într'o unitate perfectă, într'un Stat naţional, în care toate activităţile, individuale şi colective, să fie subordonate năzuinţei de a păstra şi spori puterea naţiunii faţă de celelalte naţiuni organizate politiceşte. Legiferarea nu poate avea alt scop, decât înlesnirea cooperării prin înlăturarea tuturor antagonismelor.

Intr'o măsură oarecare suntem deci şi noi utopişti. Judecăm adică starea de azi a lucrurilor după ideea ce ne-o facem despre cum ar trebui să fie comunitatea romînească. Legionarii toţi sunt însufleţiţi de această idee. Pentru realizarea unui ideal luptă şi se jertfeşte generaţia legionară. Calculele mărunte ale politicianilor, egoismul lor sălbatec, cinismul lor, intrigile şi calomniile lor nu vor putea opri biruinţa legionară.

Mai ales fiindcă în alegerea mijloacelor, în tehnica politică legionarii le sunt superiori.

Iar un stat trăeşte şi-şi sporeşte puterea prin politică, nu prin politicianism. Parlamentarii legionari vor avea mandatul să lupte împotriva politicianismului, spre a deschide drum pentru politică. Despoliticianizarea se va înfăptui deci, dar altfel decum îşi imaginează politicianii şi mai repede decât visează ei.

1) M. Eminescu, Scrieri politice. Ediţie comentată de D. Murăraşu. Craiova «Scrisul Românesc» (1931). Vezi mai ales: [illegible]

IV

Dacă «separaţiunea puterilor» ni se pare principiul cel mai potrivit pentru asigurarea stabilităţii Statului, aşa dacă alegerile libere sînt o condiţie pentru ca viaţa naţiunii să se poată manifesta, zăgăzuind alunecarea puterii executive spre despotism şi desagregarea Statului prin corupţie şi favoritism, întrebarea e cum se pot înfăptui în practică alegeri libere împotriva unor guverne abuzive şi dependente de cluburi şi comitete? La aceasta nu răspunde Eminescu, iar răspunsul d-lui Tardieu nu ne mulţumeşte.

Lărgirea votului universal şi asupra femeilor şi «apelul către ţară» nu sînt mijloace suficiente pentru a înlătura influenţa unor forţe reale, cum sînt lojile, cluburile şi sindicatele revoluţionare. Forţe reale, organizate, nu pot fi slăbite şi anihilate decît iarăş prin forţe reale. **Naţiunea** pentru a-şi putea exprima voinţa, trebue să se organizeze ca totalitate. Mişcările totalitare, fascismul şi naţional-socialismul pe acest principiu se întemeiază. Toate stările, clasele şi profesiunile trebuesc prinse într'o organizaţie politică. Intr'o organizaţie articulată şi ierarhizată. In felul acesta Statul nu se înfăţişează ca o sumă de indivizi egali şi omogeni, ci ca un sistem compus din ţesuturi. Individul aparţine familiei sale, prin familie unei stări, clase şi profesiuni sociale şi prin acestea e prins în sistemul politic unitar, în care îşi exercită, fiecare după locul său, funcţiunea de cetăţean, de ostaş.

Marea deosebire între Statul modern şi Statul antic şi mai ales medieval stă în faptul că clasa politică cuprinde pe toţi bărbaţii adulţi, fără deosebire de clasă economică şi profesiune, pe cînd înainte vreme politica era rezervată unei categorii aparte de bărbaţi, cari ei singuri se bucurau de drepturi politice, formînd astfel o elită, o aristocraţie faţă de celelalte categorii de locuitori (sclavi, iobagi, meseriaşi, etc.). Organizaţia corporatistă întâlneşte deci în Statul modern şi această dificultate: de a nu putea prinde într'o corporaţie distinctă clasa politică, deoarece ei îi aparţin toţi «cetăţenii». «Votul universal» caută să rezolve această problemă dînd drepturi egale tuturor cetăţenilor şi deschizîndu-le drum spre conducerea politică fără alte condiţii decît, cum arată Tardieu, cea de vîrstă: «Erasm spunea că pentru a fi prinţ, ajunge de a te naşte. Tot aşa e şi pentru a fi parlamentar. Ajunge să ai douăzeci şi cinci de ani, dacă e vorba de Cameră; patruzeci, dacă e vorba de Senat. Ca şi sistemele aristocratice ale antichităţii, democraţia noastră preferă pentru recrutarea sa, criteriul fizic al vârstei criteriului intelectual şi moral. Profesiunea parlamentară este singura la intrarea căreia nu se cer nici titluri, nici diplome, nici concursuri, nici examene, nici vreo competinţă, nici chiar capacitate fizică». Iar din mijlocul parlamentarilor ies miniştri şi înalţi demnitari «politici».

Iată deci că votul universal şi individual nu rezolvă problema pentru selecţiunea elitei politice. Legionarismul (cum şi fascismul şi naţional-socialismul) au rezolvit problema prin selecţiunea unei elite politice în temeiul unei educaţii potrivite acestui scop, şi, pe de altă parte, năzueşte a da tuturor cetăţenilor posibilitatea să-şi trimită ca reprezentanţi în parlament oameni aparţinând elitei clasei lor sociale.

Prin acest sistem se evită ivirea de curente revoluţionare, de grupuri de nemulţumiţi, născute, cum zice Eminescu, din sentimentul de indignare şi de exasperare de cele ce se petrec zilnic.

Legarea individului de familie, şi prin familie abia de clasa socială şi profesiune rezolvă şi problema «naţională». Individul îşi primeşte prin naşterea sa dintr'o familie aparţinând comunităţii romîneşti dreptul de cetăţenie, iar nu ca «individ» izolat. In acest fel Statul naţional romîn se întemeiază pe comunitatea familiilor romîneşti, pe comunitatea morală reprezentată prin naţiune, iar nu pe o comunitate de «interese» individuale.

De aceea principiul separaţiunii puterilor, nu-şi poate da în aplicarea sa efectele dorite, decît în anumite condiţii bine definite, pe cari mişcarea legionară a început să le înfăptuiască şi e pe cale a le desăvârşi.

Teoreticienii francezi au apucat-o pe o cale greşită, pornind mereu de la libertatea şi egalitatea cetăţenilor, dela concepţia Statului constituit din concursul voinţelor individuale, iar Jidanii cari au invadat Franţa năzuesc ca să nu se poată ivi omul politic practic care să răstoarne prin fapta sa toate aceste teorii deşarte.

TIGRII

roman DE Dragoş Protopopescu

FRAGMENT

Şi totuşi, într'o bună zi, curtea închisoarei zornăi de lanţuri.

Trei păsări negre abătute asupra Dumbravei.

A fost aşa. De cu zori s'a svonit că sunt aici. Că au venit de cu noapte. Dar au dormit la Registratură, cine ştie, poate până să li se facă formele, dimineaţa.

Şi atunci o tăcere a cuprins toată Dumbrava. Cazematele parcă şi ele se întorceau din loc către partea de unde ei puteau sosi. Cazematele! Vremea chiar s'a oprit în loc. Aşa cum se va fi oprit pe marginea lacurilor de minune, în primele timpuri ale credinţei.

Cele trei curţi interioare furnicau de legionari. Jungla religioasă foşnea ca de apariţia unui animal plecat acum câteva veacuri şi întors acum cu mirul depărtărilor pe el.

— Au sosit? Unde sunt? I-a luat dela Registratură? De ce nu-i aduce la noi? Nu-i vom vedea niciodată?

Dezolarea a fost mare când colonelul le-a spus că da sunt aici, însă... Dincolo, în cealaltă curte, unde stau comuniştii, într'o aripă părăginită.

Au început evadările spre ei. Primul care le-a dat de urmă a fost— mai încape vorbă? — Anastaz.

La aceeaşi vreme se înfiinţase în a doua curte a închisoarei, curtea comuniştilor, o cantină. Deţinuţii erau aşa de mulţi — de dreapta şi de stânga — încât Direcţiunea s'a gândit să le deschidă într'o cazemată mai mică, lângă poartă, o cantină. Puteai veni, cu bilet. Dar mai puteai veni şi pe furiş, strecurându-te pe poartă, când sentinela sta de vorbă sau se mişca dela post. Cantina era în josul unui coridor. Cum suiai pe acest coridor, coteai la stânga şi dădeai de cazemata celor trei. O sentinelă cu arma la umăr, în uşă. Pe coridor, nimeni.

Se piteau după zid, la cotitură, şi scoteau capul.

— Uite, vezi, ăsta e coridorul! Pe coridorul ăsta stau ei...

— Acolo unde-i setinela?!

— Acolo!!

— Ce-or fi făcând??

— Or fi mâncând, or fi dormind!

— Or fi citind!!!...

— Se poate şi asta. Acum haideţi, să aduc alţi doi!

Şi plecau fericiţi că au văzut coridorul pe care stau cei trei, care la vremea aceasta or fi mâncând, or fi dormind, sau or fi citind.

Ştefan Anastaz aducea pe vizitatori înapoi şi lua din cazemate alţi doi, pe care-i scotea pe poartă (căpătase, el ştie cum, o învoială dela colonel să treacă oricând vrea dintr'o curte circulară în alta). Ii ducea două minute la cantină, acesta fiind pretextul. Cereau o ţigară militară sau o limonadă şi de acolo, sbughi! pe coridor, sus, spre cazemata cu mister.

Zile în şir legionarii s'au înfruptat din sportul acesta ca dintr'o vizită la Ierusalim. Ei vedeau coridorul pe care şedeau Picadorii! Să-i vadă la faţă, să treacă măcar prin faţa ferestrei lor, ar fi fost prea mult. Dar vedeau coridorul. Şi era de ajuns. Zile, nopţi întregi s'a dormit şi mâncat bine la Dumbrava pentru acest simplu motiv: coridorul!

Şi iată, cum spun, că într'o bună zi le-a fost dat să-i vadă şi la faţă. Curtea zornăi de lanţuri.

Picadorii erau mutaţi în chiar cazematele legionare.

Erau ei, da, intrând simplu pe poartă, urmaţi de o sentinelă şi plutonier. Câte şi trei îmbrăcaţi în negru. Cu lanţuri de picioare.

Niki întâi, cu faţa chenar desăvârşit, cu un zâmbet palid încremenit pe buze. Dorul, parcă mai înalt şi mai voinic, frumos cap de înger devenit soldat; de bună seamă, aşa trebue să fi arătat unul din îngerii care au gonit, în frunte cu arhanghelul ceresc, pe Satan până'n fundul iadului.

Al treilea, mic, spătos, cu capul disproporţionat de mare, dar de rară, hotărîtă inteligenţă.

S'au înşirat cu toţii pe două rânduri şi au dat onorurile. Ei, fericiţi, parcă vedeau rotind pământul şi drumul suind mai de grabă la cer decât spre aripa din stânga, cea mai părăsită, a cazematelor.

De atunci, prin faţa cazematei lor, pe la fereastra lor care da în curte, un adevărat pelerinaj. Din geam ei zâmbeau, făceau semne, dădeau veseli din cap. Păreau aşa de apropiaţi şi aşa de depărtaţi. Oameni care trecuse prin moarte.

Eccovi l'uomo che estato all Inferno!

Iată omul care a fost în Infern, se putea spune de fiecare dintre ei, aşa cum despre altcineva, în evul mediu, spuneau când îl vedeau, locuitorii Veronei...

Şi n'aduceau într'adevăr cu ei o altă lumee, de undeva, din cer sau sub pământ?

Prin ce străfulgerări grozave trebue să fi trecut ei, prin ce întunecimi de iad? Ceruri se vor fi desfăşurat la picioarele lor, oceane de beznă şi smoală; în chinurile prin care au trecut, în viziunile de care s'au dilatat, căi lactee trebue să fi atins cu umărul...

Oamenii aceştia au făcut istorie. Chinurile sunt ale Facerii Lumii... La fel viziunile lor dee apocalips. De pe cele mai înalte piscuri au privit în jos spr prăbuşirea lor pentru o lume, pentru o nouă naştere şi-au sărutat cu frenezie abisul.

«Domniţă, dă-mi numai o navă, şi când va bate ceasul, ţi-o voiu aduce la picioare cu o întreagă lume la proră», a spus odată un nAer nebun Isabelei de Castilia.

Şi acel om a descoperit o lume.

Tineri braconieri ai idealului, năeri ai credinţei, serafimi ai sărăciei şi mizeriei, la fel şi dânşii s'au hotărît să vâslească abisurile morţii. Au aruncat în marea sângelui butoaiele cu saramură ale putreziciunii trupeşti, au luat neruşinarea de nas şi au legat-o de piciorul catargului; şi pe acele mai curate din largul morţii, s'au dus să descopere o nouă naştere.

Istoria o pot face numai sfinţii, sau cei ce pot suferi ca sfinţii...

«Roşi de foamea de dreptate ca de un balaur care n'a mai mâncat din vremea potopului biblic, hrăniţi de revolta care e milă, şi mila care o fi ea o porumbiţă de cer dar are ghiare de fier şi nu-şi face cuibul în inimi decât ca să le sfâşie», vulturii aceştia au fost născuţi prin păduri şi văgăuni de munte, dar olată ce li s'a dat drumul şi-au recunoscut cerul...

Pentru el, tineri au părăsit lumea. Sunt inguri, Doamne? Eşti singur, spun chiar scriptele tale, nu atunci când părăseşti lumea. Eşti singur numai atunci când lumea te-a părăsit.

Ei au părăsit lumea... Dar lumea nu i-a părăsit... Acolo unde stau închişi nu sunt singuri...

Evenimentele nu sunt nimic... E numai istoria.

Sentimentele nu sunt nimic... E numai suferinţa.

Lume, nu-i blestema... Prostime, înţelege-i... Timp, descoperă-te în faţa lor...

Maică a Domnului care a fost şi el umil şi sărac ca ei şi ceva mai revoltat, gândeşte-te că au fost exacţi la datorie... Săracii sunt totdeauna exacţi... Atât.

Beatus et magis dare quam accipere.

Şi ei au numai ce au dat.

Şi s'au dat pe cruce, patul de dragoste al lui Isus...

Maică a Domnului, iartă-i... şi sărută cu sărutul mamelor lor care nici că-i mai pot plânge de îndurerate ce sunt... Maică a Domnului, plânge-i tu frumos... Şi adu-ţi aminte că fiii acestor mame, aşa mici şi târziu cum s'au născut, sunt prin durere nu mai puţin contemporanii Fiului tău...

Domnul Eulampe căuta să citească în ei semnele timpului său...

Magi erau ai unei sumbre apariţii? Ispăşitori ai unui mileniu de robie şi becisnicie de neam? Ce simţ al prefacerilor care lui îi scăpau, şerpuia pe trupul lor simplu de ţară?

Din ce coclau macedonean, ce populare vendete îşi sunau clopotele de festinul tragic al suferinţei lor? Ce bucurii nevisate, ce frenezii, ce exaltări rupsese inima lor de trup şi-o aruncase dincolo de timp şi spaţiu? O aruncase ca pe o piatră în geamul lui Dumnezeu. Ca Dumnezeu să le iasă la geam, să-i recunoască şi să-i cheme pe nume... la el, în casă...

Toţi oamenii au o Golcondă a visului său, domnul Eulampe, încă viu, chema mai cu seamă pe aceasta: senzaţia grozavă de a te rupe dintr'odată de pământ, eliberarea aceasta peste abis, voluptatea aceasta de anticipare a morţii.

Pedagogia inefabilă a neantului...

Legată de un crez, prelungită în spirit, o astfel de realizare a morţii trebue să fie cea mai acută dintre învieri... Cea mai vastă şi exaltată naştere...

Cu fruntea de care ceruri s'au trezit, aceşti băutori de rouă ai morţii?

Aceşti zori care trebue să fie unici şi să aibe loc numai odată în viaţa cuiva, tinerii aceştia îi sărutase o clipă. Durerea lor era poate dorul încă după roua aceasta evaporată dela prima atingere cu mâna.

. . . .

Domnul Eulampe în lumina lor înţelegea mai bine legionarismul...

Adoptase sistemul celor 500 de paşi, al doctorului. Dar era numai ca să poată trece prin faţa ferestrei lor. Pornea din cazemată alergând; în dreptul lor îşi încetinea pasul. Vedea pe vreunul la fereastră, cu capul în jos — la ce se gândea? — sau cu privirile afară la vieaţă. Pe altul plimbându-se prin odaie cu capul drept, parcă iarăşi urmărind ceva. Şi era izbit de distincţia lor gravă. Un aer de mire plutea peste persoana lor. Ce logodnă ilicită contractase ei, că păreau aşa de streini de restul lumii, şi aşa de fericiţi dincolo?

Işi aducea aminte de prima nuntă văzută, copil. Mireasa îl impresionase mai puţin. Dar vai, mirele, ce frumos şi fericit i s'a părut în beteală şi frizură nouă şi cât de pătruns parcă de o taină nouă! Săptămâni întregi, şcolarul s'a oprit în drum spre casă, în pragul farmaciei — mirele era farmacist — ca să-l mai vadă odată biruitor şi fericit, cu beteala parcă încă scânteind pe el, cu corurile de biserică, şi «Isaiia dănţueşte» după el...

Mirele!

De atunci a trebuit să treacă mulţi ani şi copilul să devină adolescent, ca să poată concepe ceva mai sfânt pe lume decât mirele!

Şi îi vedea acum pe aceştia, cu ochii de mirare ai copilului, în aceeaşi distincţie de oameni care s'au împărtăşit dintr'o taină, miri ai morţii, logodnici ai durerii.

Cu o fericire în ochi de aleşi, cu odăjdii de beteală pe ei, a căror vecinătate ar fi făcut să moară stelele...

Simpli, sărac îmbrăcaţi, dar luminaţi dinăuntru ca nu ştiu ce gângănii mari, fosforescente... Neînsemnaţi la făptură, stinşi pe tot trupul, dar cu gândul la ceva mult mai departe de ei, la ideia căreia se aprindeau de culori fantastice pe dedesupt, ca fluturii şi păsările când vine primăvara cu iubire.

La fereastră cum şedeau ieşea din ei sufletul şi-i îmbrăca, un suflet palid şi înalt, care se lipea de gratiile închisoarei, ca faţa unei palide domniţe, de vitraliile unui castel.

Simpli şi senini, reci de eternitate. Şi parcă idealizaţi.

Miri ai morţii, logodnici ai durerii...

Adesea Sfântul îl ajungea din urmă, cu paşi neaevea:

— Iţi plac şi ţie băieţii, nu?

— Da, sfinte, da... Dar nu pricep odăjdiile astea de nobleţe, care pes te puţinţele văzului meu şi peste orice înălţimi, îi îmbracă.

— A, să-ţi spun... este Marea Prezenţă... Este că băieţii aceştia au simţit şi trăiesc în sânul unei noi Prezenţe... O prezenţă de eternitate şi absolut, prezenţa morţii... Nu-ţi aduci aminte de câtă nobleţe se învestmântă imediat un mort? Un vagabond, un cerşetor, un biet bătrân ros de carii, odată mort devine un rege, un patriarh... Toţi morţii seamănă a regi sau patriarhi... Aveau dreptate aceia care pe unii nici nu-i lăsau să se lungească şi-i înmormântau în scaune sau tronuri... Moartea pune totdeauna un tron la picioarele omului...

— Acel rece inexplicabil al mortului, acea rece de eternitate...

— E tocmai această nobleţe a Marei Prezenţe... Moartea e singurul mijloc de a mai înnobila biata turpitudine omenească... de a da omului printr'o purificare la rece, printr'o consumare subită a păcatului, printr'o abstractizare în ideal, ceva din nobleţa lui originară...

— Atunci legionarismul nu e crimă... nu e vechea concepţie teroristă că piatra angulară a societăţii e călăul...

— Legionarism, pe cât pricep eu, care nu sunt din lumea voastră, este istoricism... Legionarul e un om care face istorie cu ajutorul religios al morţii.

A fi legionar înseamnă a avea o idee istorică despre vieaţă. A crede adică în majestatea timpului, fără dimensiunile căruia individ sau popor, nu-ţi poţi lărgi groapa şi nu poţi trăi o moarte vie... Acea moarte pe care au trăit-o şi o trăiesc toţi sfinţii şi eroii, toţi Napoleonii şi Isuşii...

...Fiindcă veni vorba de Isus, el e acela care a trasat aceste dimensiuni, pe infinitul de suferinţă al Crucii... Ai observat că orice cruce, chiar crucea lui, e aşa construită ca braţele ei să depăşească braţele răstignitului... E modelul divin al suferinţei... Şi este aşa, ca să lase încă loc tuturor mileniilor de adaptare, dilatare, depăşire de sine prin durere.

Legionarul e omul care ştie toate astea... şi ştie numai atât. A, e o condiţie... Fiindcă de îndată ce ştii altceva, fosforescenţa dinăuntru păleşte, licuriciul se stinge la lumina zilei brutale...

Şi legionarul e un om care stă cu urechea ciulită şi ascultă secolele. Atât şi nimic mai mult.

In secole pică fapta lui... In secole îşi iubeşte ţara, regele, mama, Căpitanul... La auzul acestor nume el se aprinde de lumini dinăuntru ca un lampion de floare, ca un potir de crin... Şi mire primăvăratec al luminii, aşteaptă mai departe secolele, aşteaptă moartea...

Aşteaptă ca o lumânare, veşnicia...

La căpătîiul ei se consumă legionarul.

In veşnicie orice gest a lui căzând, el ştie că face ecouri... Un păcat al lui, întunecă şi desgraţiază pe vecie pământul... O faptă a lui bună e aplaudată de îngeri... care stau pe deschizătura cerului şi privesc numai ce fac legionarii... O greşeală, o răutate a lui, o netrebnicie, face să sufere seminţia, loveşte holdele şi lasă, cine ştie, pe drumuri, bunătate de familii, face femeile necredincioase şi pruncii să nască chircit... O faptă de curaj, reînvie din mormânt voevozii şi clăteşte faţa veacurilor de tot ce-i laşitate; o danie, ridică de pe uliţi pe toţi leproşii pământului; o moarte a lui, întăreşte sângele în vinele bărbaţilor şi face din drojdia acră de până acum aluatul istoriei...

Domnul Eulampe s'a apropiat de tot de fereastra celor trei.

Sfântul îi simte dorinţa; îl ia de subsuori şi-l ridică uşor.

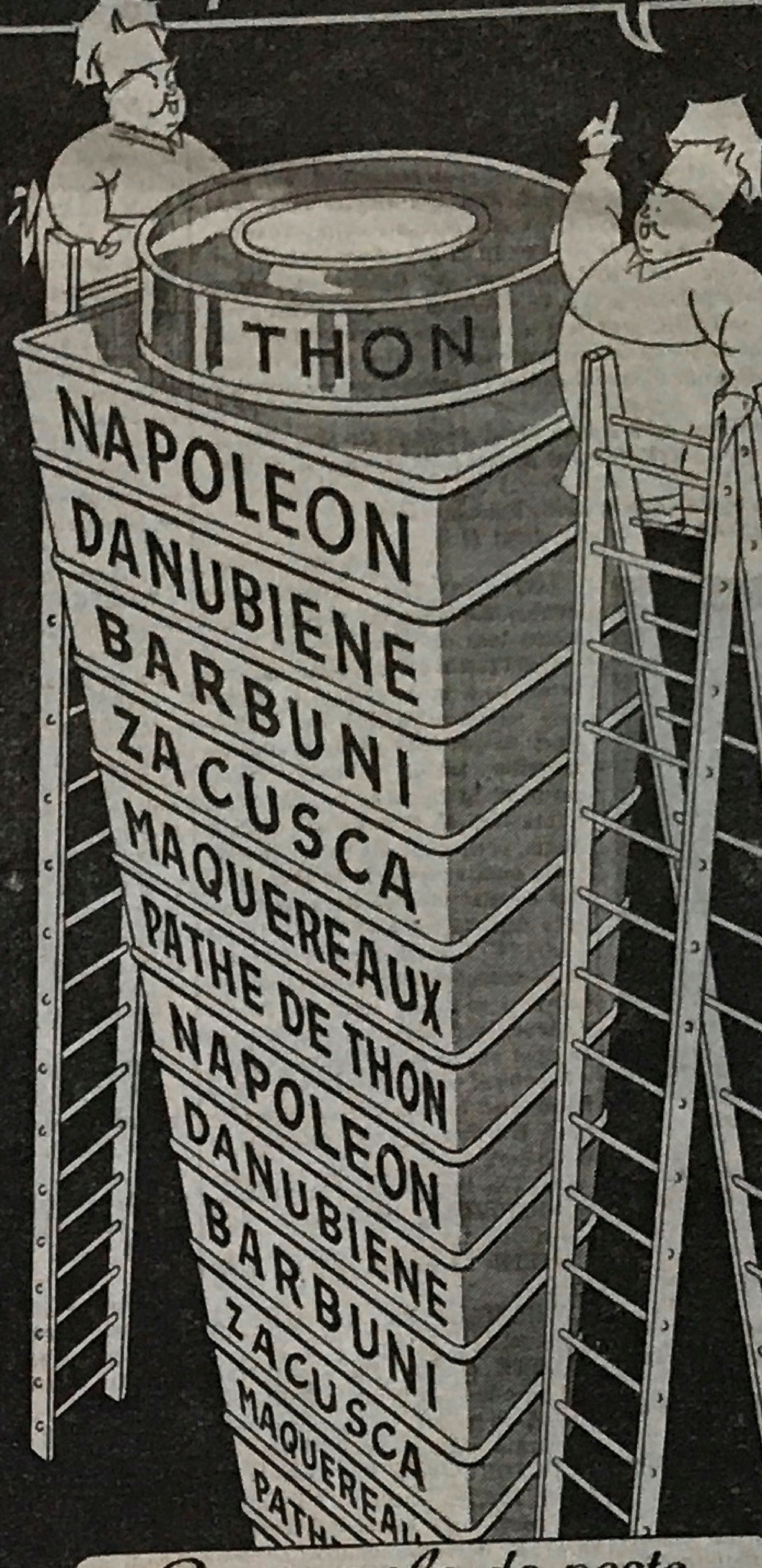
Domnul Eulampe se uită ca şi copilul săracului în casa bogatului...

Nu se mai vedea nimic. Intunerecul înghiţise haine, pat de scânduri...

Cei trei intrau în veşnicie...

Făceau istorie...

Dragoş Protopopescu

D. Eugen Savu a luat în primire ministerul finanţelor

Eri, la ora 13.30, în prezenţa funcţionarilor superiori ai ministerului de finanţe şi a conducătorilor instituţiilor pendinte de acest departament, a avut loc predarea ministerului de către d. M. Cancicov, noului titular d. ministru Eugen Savu.

D. Cancicov, a prezentat pe rând d-lui ministru Eugen Savu pe toţi directorii din minister şi conducătorii instituţiilor anexe.

Adunându-se apoi d-lui ministru Savu, d. M. Cancicov spune că se întâlnesc azi doi oameni mulţumiţi: unul care vine cu nădejdea că va realiza ceva folositor ţării, celălalt pleacă cu oarecari constatări

Vorbind despre funcţionari d-sa spune că rezultatele la care a ajuns, se datoresc colaborării strânse dintre d-sa şi aceştia, iar pe aceşti funcţionari trebue să-i cucereşti prin acel bun simţ care impune respect.

Presintă în continuare noului ministru, cu cifre, situaţia care a găsit-o la 30 Noembrie 1933 în comparaţie cu cea pe care o lasă azi.

In încheere, doreşte d-lui ministru Eugen Savu, să facă mai mult şi mai bine decât a făcut d-sa.

D. Cristu Simionescu, fost secretar general, vorbeşte despre activitatea d-lui Cancicov ca ministru şi despre realizările bugetare pe timpul cât a funcţionat ca titular la acest departament.

D. Eugen Savu, ministrul finanţelor, răspunzând antevorbitorilor spune că a venit în fruntea acestui departament dela Institutul de emisiune, — deci dela o instituţie înrudită deaproape cu ministerul finanţelor. Cunoaşte mare parte din colaboratorii d-sale, astfel că sarcina sa se va uşura în oarecare măsură.

Arată apoi etapele parcurse de statul nostru pentru a şterge urmele lăsate de războî şi spre a se încadra ca stat modern economic în rosturile şi nevoile sale, după poziţia geografică ce o ocupă.

Incurajaţi industria şi comerţul românesc

Vacanţa bursei de Anul Nou şi Bobotează

Cu prilejul anului nou, bursa de valori va lua vacanţă începând după şedinţa de Joi 30 Decembrie a. c. Activitatea va fi reluată în ziua de Luni 3 Ianuarie 1938 la ora 11 dimineaţa.

Strigările obişnuite pentru fine de an se vor face în ziua de Joi 30 Decembrie a. c. la orele 11 dimineaţa, înainte de începerea operaţiunilor.

In vederea sărbătoarei Bobotezei şi Sf. Ion, Bursa va lua din nou vacanţă după şedinţa zilei de Miercuri 5 Ianuarie, reluându-şi activitatea Luni 10 Ianuarie 1938, orele 11 dimineaţa.

„Suferințele lui Werther“

de Marietta Sadova și Lucia Demetrius, după Goethe

Prima premieră în anul 1938 anunțată de Teatrul Național este dramatizarea «Suferințele lui Wer-ther» după cunoscutul roman al lui Goethe, de către d-nele Marietta Sadova și Lucia Demetrius. Această carte, cu care generații întregi, de 200 de ani și-au îngemănat suferințele și nostalgiile, vede azi lumina rampei. Romanul «Werther» a cunoscut, prin extraordinar dela apariția lui, din partea contimporanilor. recunoașterea și sărbătorirea de care se bucură și azi. Bonaparte, intrând triumfător în Weimar, voia să-l cunoască pe Goethe al cărui «Werther» îl citise de șapte ori, și azi, în secolul al XX-lea cartea e încă citită ca un lucru proaspăt, pentrucă necuprinzând lucruri pieritoare nu poate pieri. Romantismul ei răspunde unei veșnice sete de romantic, puritatea ei consolează de impur absolutul ei întregește aproximative din noi

Un spectacol «Werther», dacă e bine făcut, poate fi Goethe, «Sturm und Drang» și întreg secolul XVIII adus pe scenă, cu sbuciumul și inocența lui.

Și noi sperăm să fie bine făcută această dramatizare.

Publicăm mai jos tabloul I — din Actul II

MARIETA SADOVA

Scena reprezintă o fântână.
In dreapta: perspectivă de pomi,
In scenă Lotte, Werther Mariana și Amalia.
Mariana și Amalia se joacă la distanță printre pomi.
Lotte cu spatele la public se înalță după o floare, Werther mai sus la fântână.

WERTHER: Cum ai ajuns aseară acasă, după plimbare?

LOTTE: Foarte bine.Ce plimbare frumoasă!

WERTHER: Da...

LOTTE: Dar ce? Nu ți-a plăcut?

WERTHER: Ba da.Ceilalți s'au oprit la dumneata? Ați mai stat?

LOTTE: Nu, eu m'am coborât și ei au plecat mai departe.

WERTHER: Il cunoști de mult pe Selstadt? Cam ușuratec băiat, nu?

LOTTE: Il cunosc dela Albert.

WERTHER: Ah.. sunt prieteni?

LOTTE: Nu chiar prieteni, au fost camarazi.

WERTHER: Erai foarte veselă aseară. Iți plac așa de mult toți oamenii ăștia?

LOTTE: Sigur, sunt prietenii noștri.

WERTHER: Te uitai atât de mult și atât de drăguț la fiecare din ei, aseară în trăsură. Cred că uitaseși de tot că eram acolo.

LOTTE: *(râzând îl ia de mână. Werther tresare)* Werther! Iar ești copilăros. Hai mai bine să fim serioși; ce ai de gând cu ambasadorul?

WERTHER: Nu știu. Deocamdată știu numai atât: că mi-e antipatic.

LOTTE: Bine, dar mama dumitale așteaptă să iei o hotărâre.

WERTHER: Mama! Știu că mama ar vrea să mă vadă muncind. Imi vine să râd. Dece să mă istovesc muncind pentrucă așa vor alții? Pentru glorie? Petru bani? Nu le doresc și nu mă interesează.

LOTTE: Totuș, Werther, acum ești tânăr și singur dar gândește-te că ai să ai într'o zi răspunderea unui cămin, că trebue să-ți faci o carieră.

WERTHER: Să mă gândesc la toate astea când trăesc zilele cele mai fericite din viața mea? Orice mi s'ar întâmpla de acum în colo, nu voi mai putea spune că n'am cunoscut fericirea, fericirea cea mai curată.

LOTTE: E Walheimul un loc atât de fermecat?

WERTHER: N'ași fi crezut, când am ales Walheimul ca refugiu, că e atât de aproape de cer. De câte ori, în plimbările lungi depe crestele munților sau de pe câmpia de dincolo de râu, n'am zărit pavilionul care închide azi toate dorurile mele!

LOTTE: O! Dar mai sunt atâtea lucruri de făcut în viață, atâtea locuri încă de văzut!

WERTHER: Nu vreau să mă întreb ce e la dreapta și la stânga mea, nu vreau să știu. Am îmbrățișat cu privirea pădurea, crestele munților, lanțul colinelor, m'am cufundat în răcoarea lor, dar m'am întors fără să fi găsit ce căutam. Acum, când pentru prima dată în viața mea, sunt lângă fericire, gândul nu mai vrea să mi se îndrepte spre depărtări sau spre viitor.

LOTTE: (se ridică puțin turburată, se îndepărtează, o pauză, apoi se întoarce cu mâna întinsă). Rămâi cu bine, Werther, (suie câteva trepte, apoi cu un surâs) Mâine vii?

(Doctorul vine dinspre han cu o trusă mică în mână, trece spre fântână. Werther și Lotte coborând îl întâlnesc).

LOTTE: Bună ziua d-le doctor.

DOCTORUL: Bună ziua d-ră Lotte.

LOTTE: Vă cunoașteți? D-l Werther.

WERTHER: Da, am mai avut plăcerea.

LOTTE *(râde)*: Da, e adevărat. Imi pare bine că te-am întâlnit, d-le doctor, spune-mi, te rog, care este adevărata stare a d-nei Müller?

DOCTORU *(dând din umeri)*: E foarte rău, în cazul ei știința nu mai poate mare lucru. Prietenia pe care i-ai dovedit-o dumneata însă. li ușurează mult sfârșitul.

LOTTE: O! biata femee, a fost atât de chinuită în viață și atât de lipsită de tot. Știi, domnule doctor, că acum câteva zile, când ai lăsat să se înțeleagă că nu mai are mult de trăit, l-a chemat pe bărbatul ei, și de față cu mine i-a făcut o mărturisire impresionantă: «Trebue să-ți destăinuiesc un lucru — i-a spus — care după moartea mea. ar putea da loc la încurcături și necazuri. Am dus până acum casa cu rânduială și economie, pe cât am putut, dar trebue să mă ierți dacă te-am înșelat în timpul acesta 30 de ani. Când casa noastră s'a îngreunat și cheltuelile s'au mărit, n'am putut să te înduplec să mărești suma hotărîtă pentru cheltueli la începutul căsniciei noastre. Ai vrut ca și atunci când gospodăria devenise mult mai grea, s'o scot la capăt tot cu șapte florini. Eu am primit fără să murmur, dar fără să bănuiască cineva că femeia jefuește casa, am luat restul, în fiecare săptămână, din tejghea. N'am risipit nimic, și aș fi trecut liniștit în viața veșnică fără a mărturisi ceva, dacă nu m'ași fi temut că aceea care va duce gospodăria după mine n'are să știe cum s'o scoată la capăt, iar tu o să susții că nevestii-tale dintâi, îi ajungeau banii».

WERTHER: E de neînchipuit cât de orbi sunt oamenii. Cum putea să creadă că 7 florini pe săptămână puteau ajunge pentru toată gospodăria?

DOCTORUL: E un sgârcit murdar. Nici acum nu vrea să-i cumpere femeii vreun medicament. Dacă dra Lotte n'ar avea grije de ea, femeia ar muri chinuindu-se.

AMALIA: *(coboară treptele cu un pahar cu apă. Mariana vrea să i-l ia)*. Nu, nu, Mariana, e pentru Lotte! Lotchen tu să bei întâi. *(Vine la Lotte cu paharul întins)*. Uite Lottem ți-am adus apă, e rece. *(Lotte îl ia. Werther entuziasmat ridică fetița în brațe și o sărută cu foc. Amalia începe să țipe și să plângă)*.

LOTTE: I-ai făcut rău.

WERTHER: *(consternat)*. N'am vrut. *(Lotte o ia pe Amalia de mână, o duce la izvor)*.

LOTTE: Vino cu mine, vino cu Lotte, Amalia, vino să te speli aici. la izvorul rece, haide iute, trece numai decât.

AMALIA: *(continuă să plângă)*.

LOTTE: Nu mai plânge, Malchen, ți-am spus că dacă te speli cu apă din izvor, se curăță orice urmă și nu-ți mai crește barbă.

AMALIA: *(Se spală cu foc)*.

WERTHER: Cred că niciodată n'am asistat cu mai multă emoție la un botez.

DOCTORUL: *(printre dinți)*. Eu cred că d-ra Lotte greșește, copiilor nu trebue să li se spue basme. Toate astea pricinuesc o mulțime de erori și superstiții, care dăunează mai târziu în viață.

WERTHER: Domnule doctor, să facem cu copiii ceeace face Dumnezeu cu noi. Atunci suntem fericiți. când ne putem legăna în închipuiri.

LOTTE: *(către Amalia)*. Ei, destul, acum te-ai spălat destul, acum te-ai făcut frumoasă și albă ca zăpada *(coboară cu fetițele de mână)*. Noi trebue să plecăm. Vii cu noi. Werther?

WERTHER: Imi pare rău, dar prietenul meu Wilhelm, care ți-am spus că a venit azi de dimineață, mi-a dat întâlnire în amurg aici la fântână. Ași fi vrut atât de mult să-l cunoști și dumneata!

LOTTE: Adu-l la noi într'una din zile.

WERTHER: Mulțumesc, vom veni.

LOTTE: Pot să te las în drum, domnule doctor?

DOCTORUL: Mă duc tocmai la d-na Müller, așa că dacă nu vă stingheresc, mi-ați face un serviciu. Bună ziua d-le Werther.

WERTHER: Bună ziua d-le doctor

LOTTE: *(sue treptele cu copiii și doctorul. După câteva trepte, către Werther)*: N'ai uitat să-l trimiți pe Fritz să-mi aducă notele dela Mitzi?

WERTHER: Cred că ai să-l găsești acasă, așteptându-te, pentrucă neștiind că am să te întâlnesc, voiam să-mi răspunzi prin el când te pot vedea. Spune-i, te rog, că mă găsești aici. La revedere. *(Se uită în urma ei, apoi se suie pe o treaptă scoate un carnet și începe să deseneze fredonează leit motivul lui Lotte)*.

LOTTE: *(intră iar)*. Werther, vezi, te rog, dacă nu e cumva pe acolo pungulița mea. Trebue s'o fi uitat în iarbă.

WERTHER: *(caută)*: Uite-o! Lotte, ai uitat să-mi dai vreo însărcinare pentru mâine. Știi câtă plăcere îmi face asta! Și pe urmă, dragă Lotte, vreau să te rog ceva: nu mai turna nisip peste bilețelele pe care mi le scrii. Pe cel de ieri l'am dus la buze și mi-a scârțâit nisipul în dinți.

LOTTE: *(râde și fuge)*.

WERTHER: *(către han, face câțiva pași)*. Doamnă Gerhardt, doamnă Gerhardt!

D-NA GERHARDT: *(apare)*. Ce doriți, d-le Werther?

WERTHER: Dacă îl vezi pe prietenul meu spune-i, te rog, că îl aștept aici.

D-NA GERHARDT: Păi e aici. Adineauri a venit, stă de vorbă cu d. Audran.

WERTHER: Wilhelm, Wilhelm! Servește-ne aici bere. Te rog d-nă Gerhardt.

D-NA GERHARDT: Brună sau blondă?

WERTHER: Brună, d-nă Gerhardt, brună! *(D-na Gerhardt iese. Wilhelm și Audran ies din han. Toți se așează în extrema stângă)*.

AUDRAN: Bună ziua, d-le Werther.

WILHELM: Bună ziua dragul meu.

WERTHER: Bună ziua. *(Iși strâng mâinile. D-na Gerhardt cu bocuri de bere. Ei ciocnesc)*.

WERTHER: Bine ai venit, Wilhelm!

WILHELM: In sănătatea ta Werther! Prosit! *(ciocnesc cu Audran)*

WERTHER: ce-ați mai făcut aseară, d-le Audran?

AUDRAN: Am lăsat-o întâi pe d-ra Lotte acasă și pe urmă m'am dus cu Selstadt la Mitzi și Grette, unde am petrecut minunat. Păcat că n'ai venit și dumneata, și Lotte. Ea era îngrijată de copii. E simpatică d-ra Lotte, vă place?

WERTHER: *(ridică umerii)*.

AUDRAN: Ai desenat ceva?

WERTHER: A, nu, am început doar o schiță, nu, nu, nu v'o arăt încă.

WILHELM: Un peisagiu?

WERTHER: Nu, dragul meu, eu rămân la adevărata mea vocație, la portret. Nu pentrucă nu prețuesc peisagiul, dar portretul mă interesează mai intim, pentru sufletul pe care caut să-l surprind în oameni. E drept că și în peisaj, e vorba de o expresie sufletească, de sufletul naturii. In natură nimic nu e izolat. Un colț de pădure poate să ne pară frumos pentrucă îl vedem odată cu acest cer, cu această lumină, cu acest efect de soare. Dacă desenându-l, lași toate acestea deoparte, devine banal, oarecare. Tot ce e frumos în natură, trebue să fie și adevărat și conform legilor naturale.

AUDRAN: Concluzia mea este că d-ta, după toate câte le-ai spus ai fi un admirabil peisagist.

WERTHER: *(mai deporte, înflăcărat)*. Dece să fac peisaj, când îmi face atâta plăcere să fac portret? Voluptatea cea mai mare pe care o trăește un artist e momentul creației, ori eu lucrez pentru bucuria mea, lucrul în sine mă bucură, nu gândul la câștig, nici chiar la renume.

WILHELM: Imi pare bine, Werther, că ești preocupat iar de pictură

WERTHER: *(ca și cum ar avea mult de spus, sclipitor)*. Ah Wilhelm! Wilhelm!

AUDRAN: Citești cu tot atâta pasiune pe Homer? Am văzut că ai făcut adepți, am întâlnit băeții consilierului când veneau dela școală și mi-au spus în cor povestea calului de lemn.

WERTHER: *(se zăpăcește)* Homer? da., sigur că da, citesc mereu Homer *(mai liniștit)*. Este de o umanitate infinită. N'a creat el tipul ideal bărbătesc, Ulisse, înțeleptul și Achille, viteazul? Ce s'a mai putut spune după el? Shakespeare poate cu chipul ideal femenin a mai adus ceva nou. De altfel, ea femeia, rămânen singura urmă purtătoare a idealurilor noastre.

WILHELM: Nu ți se pare totuși, Werther, că în epoca noastră, bate un vânt de deșteptare, de înoire?

WERTHER: Da, ceva în atmosferă, parcă am fi în preziua unei furtuni.

AUDRAN: Regret infinit, domnilor, că trebue să vă părăsesc și să mă rup din această discuție, atât de rară și prețioasă. Bună seara.

WERTHER, WILHELM: cu bine! La revedere!

(Audran iese prin han).

WERTHER: Wilhelm, ah Wilhelm! bine că am rămas însfârșit singuri. Mi-a făcut plăcere că a venit și Humbold cu tine, azi de dimineață să mă vadă, dar aveam ție să-ți spun atâtea lucruri, voiam cu tine să rămân singur, încât mărturisesc că așteptam să plece, să-l duci la diligență și să rămânem noi.

WILHELM: Și eu, iubite Werther, ardeam de nerăbdare să te văd. Ce e cu tine? Ultimile tale scrisori m'au speriat.

WERTHER: Dece să te sperie? Niciodată n'am fost mai fericit! Ce e o lanternă magică stinsă? Dar imediat ce o scânteia o luminează, ea proectează pe peretele alb imaginile cele mai variate. Chiar dacă imaginile noastre nu sunt decât fantome trecătoare, tot ne fac fericiți, când stăm în fața lor și ne entuziasmăm ca niște copii de minunea asta.

WILHELM: Da, Werther, dar trăește o iluzie care nu duce la nimic.

WERTHER: O! Wilhelm, dar ce-mi pasă unde duce? O voi vedea! strig dimineață când mă trezesc și privesc vesel soarele; o voi vedea! și atunci nu mai am toată ziua nici o altă dorință. Totul, totul se concentrează în perspectiva aceasta.

WILHELM: Cum vrei să mă bucur când văd că te depărtezi de tot ce era țel în viața ta. Nu mai ai interes pentru nimic altceva. Iți uiți familia, cariera. Ai rupt orice legătură cu prietenii cu oamenii cari îți pot fi de folos. Uite, Humbold, a recunoscut și el și m'a întrebat ce e cu tine. Până și pictura a rămas pentru tine numai o teorie.

WERTHER: Dece ții atât de mult să pictez? Ași prefera să nici nu-ți răspund la asta, Intelege, Wilhelm, nu am fost niciodată mai fericit. Sentimentul meu pentru natură n'a fost niciodată mai adânc, mai deplin, și totuși, nu mai știu să mă exprim, mijloacele de exprimare au devenit mărunte pentru tot ce simt. De trei ori am început portretul Lottei și de trei ori am dat greș.. Acum câtva timp găsisem asemănarea, nu pricep dece am pierdat-o. Acum i-am făcut numai silueta și mă mulțumesc cu atât.

WILHELM: Eu n'o înțeleg pe ea. pe Lotte. Dacă ar avea puțină prietenie pentru tine, ar trebui să nu te lase să te irosești în umbra ei.

WERTHER: Dar mi-e prietenă, Wilhelm. Citesc în ochii ei negri adevăratul interes ce mi-l poartă mie și soartei mele. Simt, și pot să mă încred în inima mea, simt că ea.. O, să cutez să spun cuvântul care prețuește cât cerul? că ea mă iubește! Nu știu dacă mi-o spune orgoliul meu, sau simțul realității.

WILHELM: *(se ridică)*. Nu vorbi de simțul realității, Werther, tu care uiți că mâna Lottei e făgăduită altuia.

WERTHER *(puțin desmeticit)*: Nu vreau să mă gândesc la acest om. Nu-l cunosc.. *(pauză)*. Omul de care mă tem pentru inima Lottei.. când vorbește de el cu atâta căldură, cu atâta iubire, mă simt ca un erou degradat din toate onorurile și demnitățile și căruia i se ia spada.

WILHELM: Ei vezi, vezi Werther, vezi ce șubred e tot ce ai clădit în mintea ta pentru fata asta! *pauză)*.

WERTHER *(se așează)*: Și totuși cum mă trec fiori prin tot trupul, când degetele mele le ating, din nebăgare de seamă, pe ale ei. Mi le trag înapoi ca din foc, dar o putere tainică mi le împinge mereu spre dânsa, atât de tare îmi sunt turburate simțurile. E atât de curată, atât de nevinovată, încât nici nu-și poate închipui că mă turbură și mă chinuesc aceste apropieri. Când stăm de vorbă și ea își pune mâna pe mâna mea, și se apropie de mine, atât de tare încât respirația cerească a gurii ei îmi atinge buzele, mi se pare că mă înghite pământul, că sunt lovit de trăznet.

WILHELM: Și nu ți-e teamă, Werther, nu ți-e frică de tine?

WERTHER *(înfrigurat)*: Dacă aș îndrăzni vreodată.. dar nu, nu se poate, mă înțelegi, inima mea nu e atât de josnică, dar e slabă, foarte slabă! Oare nu e și slăbiciunea o josnicie?

WILHELM: Trebue să-ți spui tot timpul, Werther, că nu ai acest drept, că nu trebuie să-i turburi viața.

WERTHER: Lotte e sfântă pentru mine. Orice poftă amuțește în fața ei. Nu știu niciodată ce e cu mine când sunt lângă dânsa, mi se pare că sufletul mi se revarsă în toți nervii.

WILHELM: Bietul meu Werther *(se așează. Pauză)*.

WERTHER: Cântă la clavir o melodie, cu seninătatea unui înger, atât de simplu și cu atâta simțire! E cântecul ei favorit. Când îl aud, mă simt descătușat de orice suferință, de orice turburare, de orice gând întunecat. Inteleg acum magia muzicei de care vorbesc cei vechi. Cântecul ăsta simplu are o putere magică asupra mea. Și cum știe ea să mi-l cânte tocmai în clipele când sunt gata să-mi trag un glonte în cap! Rătăcirea și Intunericul din suflet mi se risipesc ca prin farmec și respir din nou eliberat.

WILHELM: Toată puterea ce o are asupra ta această Lotte, îmi aduce aminte de o poveste pe care ne-o spunea bunica, povestea muntelui magnetic: corăbiile care pătrundeau în raza lui și erau atrase de el, se desfăceau din toate încheeturile, pentrucă toată fierăria era sorbită de muntele magnetic. Nenorociții marinari! Scândurile corăbiei se desprindeau sub picioarele lor și oceanul îi înghițea.

WERTHER: Povestea ta poate să aibe o valoare de simbol, eu însă știu atât, că de când o iubesc, soarele, luna, stelele pot să-și facă de cap, eu nu mai știu când e zi, când e noapte, întregul univers din preajma mea a dispărut.

LUCIA DEMETRIUS

WILHELM: *(surâzând trist)*. Bine, Werther, dar acum hai să mergem acasă. *(se ridică)*.

WERTHER: *(se ridică)*. Nu putem încă. servitorul meu e la ea, îl aștept să se întoarcă, i-am spus că mă găsește aici. Uite, am văzut-o acum un ceas pe Lotte, aici, și totuși ideea că servitorul meu a văzut-o în urma mea, adineauri, mă face să-l aștept cu nerăbdare. Dacă nu mi-ar fi rușine, m'ași arunca la pieptul lui, l-aș săruta. Ca piatra de Bolognia, care după ce a fost expusă la soare, pătrunsă de razele lui, luminează ea însăși câtva timp în noapte, tot așa și băiatul ăsta, pe care Lotte l-a privit, e transfigurat pentru mine. Gândul că ochii ei s'au oprit pe chipul, pe hainele lui, mi le face scumpe, sfinte. Nu l'ași da acum nici pe o mie de ducați.

WILHELM: *(surâde)* Ce copilării!

WERTHER: Nu râde. Wilhelm, chiar dacă sunt închipuiri. Dar e oare o închipuire să fii fericit?

WILHELM: Bine, Werther, eu îți urez să fie asta o fericire. *(pauză)*. Te-ai mai împrietenit cu cineva pe aici?

WERTHER. Cu cine să mă împrietenesc? Nu l'ai văzut? Toți sunt pe măsura lui Audran. L'ai auzit când m'a întrebat dacă îmi place Lotte? Auzi, să-mi placă? Este tocmai ca un altul care mă întreba cândva dacă îmi place Ossian.

(Intră servitorul, un băiat tânăr).

SERVITORUL: Bună ziua, domnule.

WERTHER: *(tresare vesel)*. A! ai venit, Fritz. Ai văzut-o pe d-ra Lotte, ți-a spus ceva?

SERVITORUL: Da, a venit domnișoara și v'a scris un bilet. Poftim.

WERTHER: Da. unde e? Dămi-l. *(Il citește, e consternat, o pauză)*. Bine Fritz, poți să te duci acasă.

SERVITORUL: Pun masa pentru două persoane?

WERTHER: *(rătăcit)* Ce spui? Masa? Nu, da; ba da! Du-te.

WILHELM: Ce e Werther? Ce s'a întâmplat?

WERTHER: Albert s'a întors!

WILHELM: A!

WERTHER: Albert a venit... *(pauză)* Albert a venit! *(sie-și, pauză)*. Albert a venit și eu voiu pleca, chiar dacă ar fi cel mai bun, cel mai nobil dintre oameni. chiar dacă mi-aș da seama că mi-e superior în toate privințele. N'o să pot îndura niciodată să-l văd bucurându-se sub ochii mei de atâta perfecțiune. Bucurându-se! E prea mult, dragă prietene. Logodnicul a venit!

CORTINA

GOETHE IN ITALIA

1937, piatră de hotar, pentru muncitorime

Pentru muncitorimea din România, anul 1937 va rămâne ca o dată în veci memorabilă. Deoarece în anul acesta ce-a trecut, ni s'a relevat nouă muncitorilor natura satanică și pierzătoare de suflete a marxismului, precum și natura arhangheliană, mântuitoare, a legionarismului.

Prin încorporarea ei mișcării legionare, muncitorimea din România pe lângă că a revenit la matca istorică, asemeni fiului risipitor din legenda biblică, a dobândit un folos real, indiscutabil, concret: și-a regăsit căldura și sprijinul familiei; a intrat într'o școală care-o va educa și instrui pentru lupta aprigă a vieții și pentru recucerirea unei patrii pierdute; în sfârșit, intrând în Legiune, muncitorii au dobândit un șef și un părinte care-i va duce și pe ei la mântuire și la biruință, alături de toți ceilalți fii legitimi ai Nații Române.

Ordinea Socială creștină pe cale de instaurare, va câștiga de asemeni. Fiindcă, prin smulgerea muncitorilor din ghiarele satanismului jidovesc, dușmanii cei mai îndârjiți ai rânduelii și-ai colaborării între clase se găsesc în chip automat dezarmați. Iar bolșevismul fiind ucis în noi, nu va mai avea din afară nici o putere asupra noastră.

Dar noi muncitorii legionari, credem că cei ce vor folosi mai mult din studierea atentă și obiectivă a fenomenului vor fi tocmai politicianii înrăiți și așa zișii conducători de modă veche cari prin orbirea lor criminală și prin lăcomia lor animalică, au împins ani de-a rândul muncitorimea creștină în gura de molii a politicii jidovești și-au expus țara pieirei sub cisma de fier a bolșevismului.

Ce vor învăța acești politiciani deochiați, acești păstori năimiți cum ți numea d. profesor ION CODREANU, din exemplul masiv al convertirii noastre la legionarism?

Trei lucruri esențiale vom răspunde noi și anume:

Intâi că până astăzi, nimeni în afară de legionari nu s'au apropiat de muncitori cu inima caldă de frate, cu spirit de înțelegere, de camaraderie și de frăție adevărată.

Și că dacă muncitorimea a căzut în ghiarele jidovilor și ale bolșevicilor, apoi acest lucru s'a întâmplat tocmai din pricină că dintre Români, nimeni nu s'a ridicat până acuma ca să-i îmbrățișeze pe muncitori. De ce să ne mirăm atunci că ei, muncitorii, speculați la sânge, jefuiți, loviți, adesea nesocotiți totdeauna, s'au lăsat ademeniți de Iuda bolșevică, ce cu o mână îi mângâia pentru a-i putea ucide după aceea.

In al doilea rând, convertirea muncitorimii la legionarism, arată că muncitorul român nu vrea privilegii, nu vrea să lenevească sau să «dicteze» asupra altor clase, ci vrea numai dreptate; vrea să fie tratat așa cum merită, de toți ceilalți creatori și producători din țară; vrea să-și dobândească prin muncă rodnică și drept răsplătită, dreptul de a se simți stăpân în Patria Sa redobândită prin jertfă și prin luptă.

In fine, vor mai învăța că muncitorimea nu numai că nu este un element dizolvant, un mădular cangrenat al marei familii naționale, dar că transfigurată sufletește, încadrată și stimulată cum trebue, această muncitorime creștină, alături de tineretul intelectual dăruit de țărănime, este cel mai robust și cel mai dinamic factor de propășire al Neamului.

Dacă numai aceste trei mari învățăminte am fi putut noi stoarce anului trecut și încă anul 1937 ar putea fi privit ca o piatră de hotar. Dar în această perioadă de timp s'a realizat ceva mai mult și mai semnificativ:

Impăcarea Nației cu muncitorimea în cadrul Legiunei și legământul lor reciproc de a birui prin Legiune și sub comanda Căpitanului.

Și acest fapt se cere în adevăr subliniat cu foc.

ANTON DAVIDESCU
muncitor

OFENSIVA ECONOMICA LEGIONARA

Revoluția impusă de Mișcarea Legionară în concepțiunile economice curente. Veritabilele finalități ale comerțului, industriei și meșteșugurilor; precumpănirea capitalului moral asupra celui pecuniar; obligațiunile de onoare ale factorului economic

— Concluzia: Românii sunt apți să-și creieze o viață economică națională proprie și originală —

de NICOLAE BOGDAN

«Dragi camarazi, camarade, legionari sau prieteni, cari ați muncit și luptat aci mai mult sau mai puțin, nu uitați că pasul vostru de astăzi este un pas istoric. PRETUTINDENI COMERȚUL ESTE COMERȚ. LA NOI COMERȚUL ESTE RASBOI. Războiul unei rase care in o sută de ani și-a pierdut toate pozițiile, in favoarea unei rase străine năvălitoare».

«In războiul acesta, pas cu pas vei cuceri tu, legionar, toate pozițiile pierdute, dând peste cap orice rezistență.

«In curind bătălii noi vă așteaptă; ele vor urma una după alta.

«Vă așteaptă biruinți și glorii pe care nu le vor putea întuneca nicio umelire».

(Din cuvântarea d-lui CORNELIU Z. CODREANU, rostită la declanșarea ofensivei economice legionare).

Da, aceste simple cuvinte, desvălue întregul fond tragic al vieții noastre economice: «Pretindeni comerțul este comerț, la noi comerțul este răsboi».

Corolariul logic al acestei axiome impusă de evidența însăș a lucrurilor: numai o forță românească tânără, însuflețită de spiritul de jertfă, de elanul ofensiv, de activitatea ordonată, concertată și disciplinată a unei armate pe câmpul de luptă, poate susține și câștiga acest războI. Iar faptele înșiși au dovedit'o că această forță românească în stare să mobilizeze și în domeniul economic toate puterile ofensive ale neamului spre a le duce la biruință, nu poate fi decât MIȘCAREA LEGIONARA. Fiindcă, după cum a remarcat'o șeful acestei mișcări, cu prilejul inaugurării primului atelier legionar de croitorie, Batalionul comerțului legionar a pus în funcțiune, în numai cinci luni de activitate, următoarele întreprinderi economice, toate viabile și prospere:

Un restaurant de primul rang la Carmen Sylva, inaugurat la 25 Iunie 1937;

Restaurantul din strada Gutenberg din București, inaugurat la 2 Iulie 1937;

Alt douilea restaurant la Carmen Sylva, inaugurat la 10 August;

Un mare magazin de coloniale, — demi-en-gros — în Obor — București, inaugurat la 3 Octombrie.

O pensiune legionară la Predeal, paralelă cu un magazin de coloniale la 24 Octombrie;

Un restaurant la București, în B-dul Basarab, colț cu Calea Griviței la 1 Noembrie;

Un alt restaurant legionar la București și tot pe Calea Griviței, în Halele din preajma marilor ateliere ale C. F. R., inaugurat la 7 Noembrie;

Un magazin de mere și fructe în București, strada Gutenberg, inaugurat la 12 Noembrie;

O papeterie și-o fructărie în București, strada Romană la 14 Noembrie;

Un restaurant legionar de primul rang în București, pe b-dul Elisabeta, lângă Liceul Lazăr, la 21 Noembrie;

Un mare magazin de coloniale la Bacău, la 2 Decembrie;

Un magazin de stofe și de manufactură la București la 9 Decembrie.

Iar la 20 Decembrie, atelierul legionar de croitorie.

Toate aceste intreprinderi, o repetăm, nu numai că sunt viabile și prospere, nu numai că manipulează sutimi de mii de lei zilnic, hrănind sute de producători și deservind mii de consumatori, dar ele au realizat deja, în scurtul răstimp de când funcționează, una din cele mai edificatoare experiențe economice din câte s'au încercat pe pământul acestei țări: ***experiența economiei legionare organizate și însuflețite de un înalt ideal creștin.***

D. CORNELIU CODREANU, vorbind legionarilor la inaugurarea consumului legionar din Calea Griviței, în plin cartier muncitoresc

O revoluție în concepțiunile economice curente

Așa dar se poate afirma astăzi, când n'am încheiat încă prima jumătate de an de ofensivă economică legionară, că prin rezultatele dobândite până acum, ca și prin acele ce se presimt ca sigure de aci înainte, toate concepțiunile noastre economice curente au fost fundamental revoluționate.

In adevăr, până la afirmarea victorioasă a spiritului legionar pe acest tărâm, mentalitatea publică obștească era dominată de următoarele prejudecăți scoase din cele trăite și văzute în jurul nostru:

1. Orice activitate economică presupune un scop lucrativ, un câștig cât mai mare, indiferent dacă acest câștig era dobândit până la spoliere și înșelarea clienților;

2. Ca să duci la bun sfârșit o întreprindere economică de orice natură, în alte cuvinte ca să dobândești un câștig cât mai rotund, n'ai nevoie de cât de un capital bănesc — cât mai mare cu putință — și de anumite cunoștințe de specialitate. Dacă aveai aceste două lucruri, parale și cunoștințe, puteai să faci treabă. Dacă nu, rămâi și te resemnai, uitându-te la alții, în special la jidani și la pașoportari cari aveau și au încă din belșug și capital și dexteritate de monopoliști;

3. Osebit de aceasta, nimeni nu-l ținea de rău pe posesorul de capital și pe întreprinzătorul economic în genere dacă în activitatea lui și spre a obține câștiguri enorme și repezi, călca în picioare toate legile divine și omenești; dacă-și înșela comanditarii, asociații sau clienții; dacă frauda fiscul; dacă exploata funcționarii și muncitorii până la istovire, până la asasinarea lentă dar sigură.

4. In sfârșit, o altă prejudecată care ni se înrădăcinase în suflet, era aceea că Românul e incapabil să facă operă trainică și pilduitoare în comerț sau în industrie, mai ales când trebuia să concureze pe jidani și pe streini cari se ocupă cu negoțul și meșteșugurile din tată'n fiu, din vremuri imemoriale.

*

Ei bine, experiența legionară a venit și-a spulberat toate aceste prejudecăți, pe cât de odioase, pe atât de primejdioase pentru normala și echilibrata desvoltare a neamului nostru latin și creștin. Dar ce-a pus în loc ne veți întreba? Iată răspunsul nostru:

Criterii legionare cardinale, pentru întemeierea unei robuste economii românești

La toate cele de mai sus, Mișcarea Legionară a răspuns punct cu punct, restabilind adevărul și precizând normele cardinale de acțiune și desvoltare ale oricărui fel de activitate economică cu adevărat sănătoasă.

Primul răspuns:

ADEVARATELE FINALITĂȚI ALE ACTIVITĂȚII ECONOMICE

Scopul real și evident al activității economice în genere și aceleia ce se desvoltă într'un cadru național mai ales — pare a ne spune Legionarul prin faptele sale — nu este câștigul, ci satisfacerea funcțiunilor esențiale ale vieții, pentru a elibera un prisos de energie care să fie cheltuită întru înobilarea și apărarea existenții noastre pământești. Iar cel ce crede că suprema lege a negoțului ori a industriei este numai ***câștigul*** **— credință ce însuflețește pe jidov sau pe jidovit, — este o ființă ticăloasă și perversă, o făptură în lăuntrul căreia instinctele inferioare și distructive precumpănesc în chip absolut.**

Dacă însă țelul ultim al economiei nu este câștigul ci asigurarea existenței fizice a Națiunii, asta înseamnă că activitatea economică e susceptibilă de a fi încadrată în anumite norme morale de conduită *și trebue să fie.*

Apoi ultimele deducții asupra cărora CAPITANUL însuși a insistat în cuvântările sale la inaugurările succesive ale întreprinderilor legionare înșiruite mai sus:

Comerciantul și industriașul îndeplinesc o funcțiune de o înaltă utilitate în sânul societății în care trăesc. Ei trebue prin urmare să fie oameni corecți, capabili, harnici și devotați profesiunii pe care și-au ales'o, devotați clienților pe cari trebue să-i servească cu conștinciozitate și probitate;

Negoțul, meșteșugul sau întreprinderea respectivă, trebue să asigure acelora cari le slujesc, fie ei comercianți, meșteșugari, funcționari sau simpli muncitori, pe lângă dreptul la onoare și un minimum de existență onorabilă;

Consumatorul nu poate fi nici odată înșelat, cu atât mai puțin speculat ori spoliat. Dimpotrivă, el trebue tratat cu cea mai riguroasă lealitate și corectitudine, potrivit principiului că întotdeauna ***«clientul este acela care are dreptate».***

Al doilea răspuns:

Principalul capital al legionarului nu este cel pecuniar ci capitalul moral

Mișcarea legionară a făcut apoi dovada manifestă, indiscutabilă, că baza cea sănătoasă a unei întreprinderi nu este capitalul bănesc împreună cu aptitudinile și cunoștințele de specialitate, ci capitalul moral al Legiunii mai întâi, iar în al doilea rând acela al legionarului învestit cu o răspundere și cu o funcție economică.

In ce constă capitalul moral al mișcării?

In faima de invincibilitate, de corectitudine, de solidaritate exemplară și de înțeleaptă conduită pe care ea și-a dobândit'o necontenit prin fapte.

In ce trebue să conste capitalul moral al legionarului angajat într'un comerț sau într'o întreprindere economică?

Răspuns: In corectitudinea, în capacitatea și-n devotamentul său personal; în încrederea pe care i'o arată Căpitanul; în năzuința sa necontenită de a se perfecționa și de a răspunde onorabil tuturor acelora cari l'au cinstit cu încrederea lor.

Și în adevăr, superioritatea capitalului moral apare ca nediscutată și precumpănitoare asupra oricărui alt gen de capital. Fiindcă s'au văzut prăbușindu-se întreprinderi ce dispuneau de mijloace financiare formidabile; nu s'a văzut însă clătinându-se o întreprindere condusă de un legionar capabil și corect și care pe deasupra va mai simți la spatele său sprijinul direct și activ a un milion de conștiințe astăzi, a douăzeci de milioane mâine, organizate și comandate ca o armată a vieții și a creației.

Al treilea răspuns:

Dar capitalul moral al MIȘCARII LEGIONARE în general și al fiecărui legionar angajat cu o răspundere și cu o misiune precisă în această ofensivă memorabilă, nu au numai particularitatea de a constitui un fundament de nesdruncinat pentru orice întreprindere legionară și românească, ci implică și o misiune de îndeplinit: aceea de a înălța, de a innobila, de a spiritualiza funcțiunile economice ale națiunei.

Căci dacă speculantului și spoliatorului jidan sau jidovit, simplu posesor al unui tezaur material și torturat de patima luciferiană a câștigului, i se poate tolera să înșele, să speculeze, să mintă și să fraudeze, legionarului conducător de întreprindere economică nu numai că nu i se pot tolera astfel de înclinări, dar ele nu i se pot măcar presupune teoreticește. Iar aceasta pentru rațiunea simplă, evidentă, că chiar angajat într'un comerț sau într'o întreprindere economică, legionarul rămâne un luptător încadrat care angajează onoarea întregii armate, militantul unui ideal, atletul spiritualismului și al altruistei iubiri creștine împotriva materialismului și egoismului luciferian propagat de jidovi în lume.

Acest lucru a ținut să-l sublinieze CAPITANUL, când a pronunțat aceste cuvinte, la inaugurarea ultimei întreprinderi legionare din acest an:

Dragi camarazi,

«In viața aceasta aspră pe care o duceți, muncind din zori și până în miezul nopții, unii în căldura dogoritoare a bucătăriilor, alții la servit, alții la spălat, alții la vânzare în magazine, orice serviciu veți avea, chiar și într'un fund de pivniță unde nu vă vede nimeni, să aveți marea bucurie că munca voastră este o luptă eroică pentru biruința legionară, că sunteți în tranșee, la postul vostru, că ceiace faceți acum, această bătălie a comerțului legionar, este un act istoric în viața Neamului nostru,

«De ești profesor sau avocat află că dela nici o bară și de pe nici o catedră nu-ți vei putea servi Neamul ca din acest loc, de unde deschizi drumuri și nădejdi de viață nouă, într'o lume în care Românii își pierduseră toate nădejdile lor.

«Mă adresez tuturora spunându-vă că dacă din multe puncte de vedere mai avem a ne perfectiona, mi-se umple inima de mândrie când mă gândesc la ***corectitudinea voastră,*** **care va face epocă în această țară, la curăția sufletelor voastre, la dragostea și devotamentul vostru pentru Legiune și pentru nobila meserie a comerțului creștin.**

«Vă îmbrățișez pe toți, dragii mei și țara vă va îmbrățișa cu dragostea ei ca pe cei mai buni dintre fiii pe care îi are. Voi, deci, care credeți că nu vă vede nimeni, nu uitați că Țara voastră vă sărută pe frunte.»

In adevăr, dacă este un tărim unde etica eroică legionară să se manifeste din plin, unde înaltele percepte creștine să fie aplicate cu cea mai aspră și mai înverșunată rigurositate pentru mântuirea și transfigurarea acestui neam, apoi acesta este tărâmul social și economic.

Iar dacă fiecare legionar autentic e convins de pe acum de acest adevăr, noi nu mai avem nimic de adăugat aci în această privință.

Al patrulea și ultimul răspuns:

Prin Legiune, neamul românesc își va manifesta vitalitatea și originalitatea și în domeniu economic

Am văzut că în urma numeroaselor și repetatelor înfrângeri suferite de românism pe frontul economic în ultima jumătate de veac, a ajuns să se împământenească în această Țară prejudecata absurdă că Românul e inapt să îndeplinească funcțiuni economice esențiale. De fapt, adevărul este că până acum nimeni n'a știut să descopere, să valorifice și să stimuleze aptitudinile economice înăscute, originale, ale Românului.

Mișcarea legionară a descoperit aceste însușiri și este pe punctul să le organizeze și să le valorifice. Fiindcă e drept că noi nu ne putem măsura cu jidanii pe tărîmul înțelegerilor oculte, al speculei, al falsificărilor, al fraudelor, al sperțurilor, al spolierii muncitorilor până la extenuare și al coruperii organelor de Stat.

Iar dacă am fost înfrînți până acuma de ei, este tocmai pentru că am acceptat lupta numai pe terenul ce le-a convenit lor. Insă în cadrul unei economii organizate în conformitate cu anumite norme etice implacabile; în cadrul unei economii organizate tocmai în scopul de a valorifica simțul de abnegație, de solidaritate frățească, de disciplină și de corectiudine pe care ni l'au sădit în suflete osptsprezece veacuri de creștinism trăit, — hărnicia noastră înăscută, spiritul nostru gospodăresc, voința noastră neînfrântă de a ne ridica numai prin muncă cinstită și prin economie, vom fi pur și simplu imbatabili. Ori, după cum ați văzut, tocmai acest teren a fost ales de Legiune spre a da lupta decisivă a Neamului, nu numai pentru redobândirea pozițiilor pierdute până acum, dar și pentru afirmarea virtuților și aptitudinilor noastre economice specifice. Virtuți mai prețioase de cât toate marile și variatele noastre bogății naturale, deoarece numai prin desgroparea și cultivarea lor se va putea face din România o țară, ca Soarele sfânt de pe cer.

Lucrul acesta va fi înțeles abea după smulgerea biruinței legionare definitive. Când se va putea pătrunde și sensul profetic cuprins în aceste simple cuvinte ale Căpitanului, pronunțate în ziua de 15 Septembrie 1937, cu prilejul constituirii Batalionului comercial legionar:

«Lupta noastră economică pe care o declanșăm astăzi, este istorică. Ea va fi inscrisă în cartea neamului.

«Pentrucă vom merge cu cea mai mare siguranță din biruință în biruință, înfrângând rezistențe și vrășmașii și spărgând zidurile mentalității defensive și descurajatoare de azi și de eri.

«Vom răsturna păreri și argumente înfipte de decenii în gândul învins, deprimat și umilit al neamului, dovedind ***că totuși*** **din sângele nostru românesc se pot naște negustori în toate domeniile, cari să țină piept oricui și să scoată din luptă pe orice rival.»**

CONCLUZII

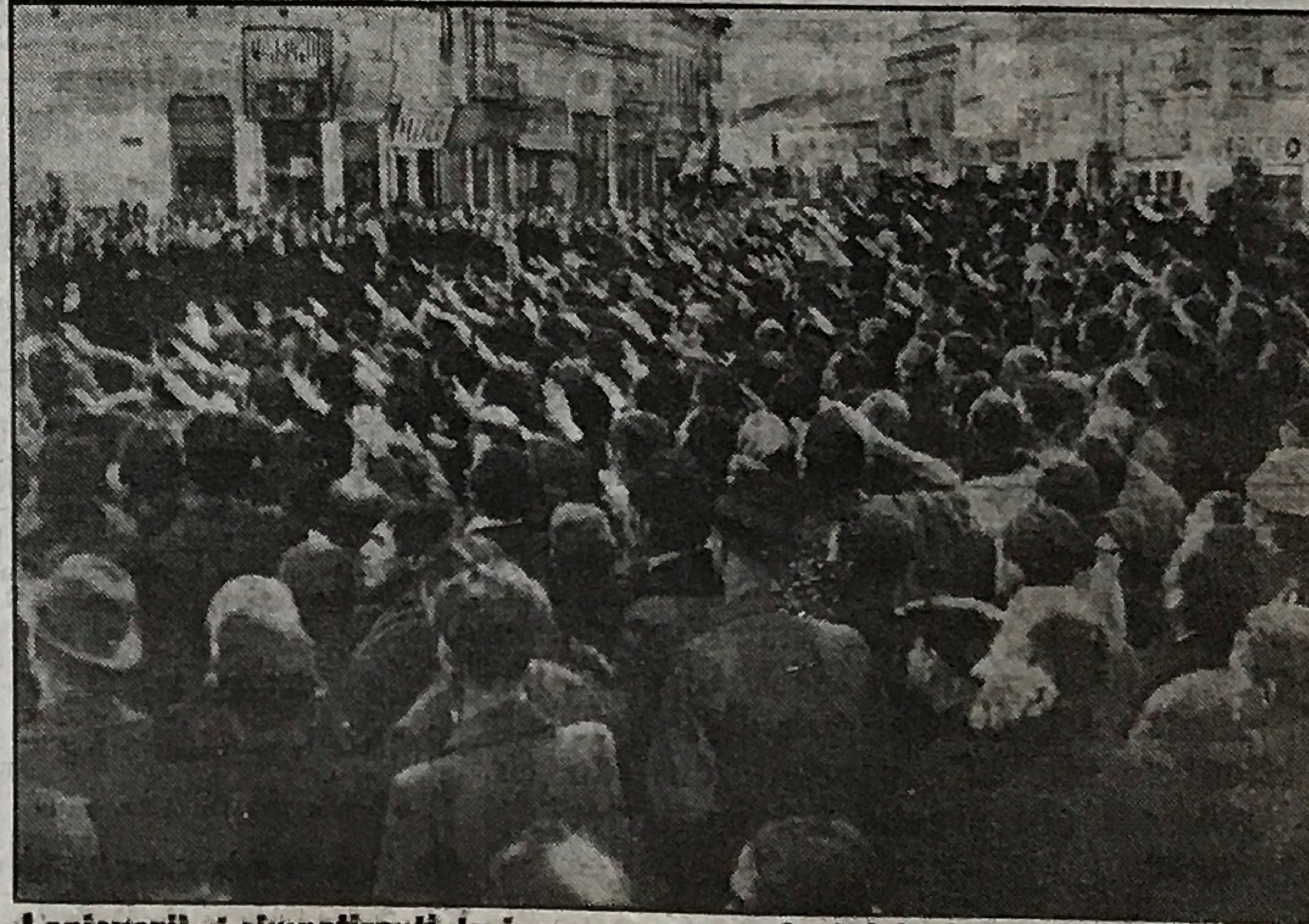
Și acum un ultim cuvânt: Ofensiva economică legionară e abea la începuturile ei: Primele patrule legionare abea au luat contact cu inamicul și în clipa aceasta au loc hărțuelile de avantposturi. Mâine însă, când grosul forțelor va fi în formă și când bătălia se va da potrivit planului fixat de comandant, biruința va depăși până și așteptările noastre cele mai optimiste. Cu atât mai mult, cu cât prin Legiune se va afirma strălucit și victorios, însuși geniul economic al Neamului, ignorat până astăzi de toți conducătorii noștri.

*

In sfârșit, biruința aceasta e cu atât mai dorită, cu cât ea va constitui cel mai luminos semn că atunci adevărurile veșnice ale lui Hristos vor fi căpătat trup în rânduiala noastră socială și economică.

Serviciu religios la inaugurarea consumului legionar din București-Grivița

Legionarii și simpatizanții la inaugurarea magazinului legionar din Bacău

O instituție de interes național: LOTERIA DE STAT

Noul Sanatoriu al Ligii contra tuberculozei, clădit la Brașov din Fondul sanitar

Din zi în zi se evidențiază cât de providențială este marea instituție a Loteriei de Stat, și cât de fericit au fost inspirați ctitorii ei, precum și cât de echitabil a fost alcătuită.

Concentrând în mâinile sale contribuțiile celor mulți, fiecare având garantată putința de câștig, revarsă belșugul și fericirea din plin în numeroase familii.

ESTE ORB NOROCUL?

Așa se zice. Loteria de Stat însă desminte această bătrână zicală. Fiecare om își are norocul său. Meșteșugul este însă de a nu lăsa să treacă pe lângă tine. Loteria de Stat singură oferă această posibilitate. Dovada celor ce afirmăm este că la fiecare tragere milioanele numeroase se răspândesc pe tot întinsul țării ca și în Capitală. Și, nu este orb norocul pentrucă el a pătruns în casele celor umili încrezători în soarta lor, schimbând dintr'o dată neliniștea zilei de mâine și truda nesfârșită într'un isvor de fericire, atât de mult visată în nopțile de insomnie și în zilele trăite în necazuri. Roata norocului s'a învârtit parcă îndemnată de o nevăzută mână, tocmai unde trebuia mai mult.

A mai spus și cu alte prilejuri: loteria e un principiu descentralizator. De când ființează, și în special ultimile trageri importante, au demonstrat că norocul nu concentrează câștigurile într'un anume spațiu geografic fiind înzestrat cu însușirea de a fi în cuprinsul țării. Din ploaia binefăcătoare a milioanelor, care se revarsă de atâta vreme peste țara noastră, s'au împărtășit provinciile; între extremitățile României Mari, dela Nistru la Tisa, o linie de aur a dublat punctele cartografice.

Multă vreme s'a avut impresia că tragerile Lotriei de Stat mobilizează numai interesul și nădejdile Capitalei, și ale orașelor apropiate. O eroare de optică, par'că scotea din zona spectaculoasă, restul cetățenilor din provinciile îndepărtate. Era greu să imaginezi că la o anume oră a febrilei zile de tragere, se strâng ca razele într'o lentilă, în jurul cutiei magice, palpitantele așteptări ale unei țări întregi. Iți vine să crezi că într'un fund de târgușor basarabean, sau într'un cotlon dobrogean, sau undeva la granița Maramureșului, — sunt oameni cari au tot atâtea «drepturi la șansă», ca și spectatorii ce se înghesuie în amfiteatru Fundației Carol? Și totuși, iată că magnificile inspirații ale hazardului — ne spun cât e de ușurelnică o astfel de închipuire. Târguri și orășele, atât de distantate de centrul vizual al metropolei, anonime, — asupra cărora atât de rar se abate vre'un eveniment sunt puse în actualitate. Ca prin farmec reputația lor sărmană, rangul lor minor, în ierarhia geografică a țării, capătă alt aspect. Se pun, sub acest raport, pe acelaș picior de egalitate cu localitățile de prim ordin. A fost suficientă o lovitură de baghetă, și s'au trezit concomitent la viață.

Porții foarte mari și că sumele pe care le realizează și le plătește sunt considerabile.

Organizarea Loteriei s'a făcut, așa dar, după un plan foarte util, care a și dovedit, în practică, valoarea lui.

Bineînțeles, însă, că nu toată lumea câștigă. Sunt și din cei care pierd, mai mult sau mai puțin. Ei trebuie să se consoleze. Și nu numai cu speranța, foarte justă și legitimă că pierzând azi vor câștiga mâine — ci și cu gândul că pierderea lor e un câștig pentru țară și mai ales pentru bolnavi.

Intr'adevăr, veniturile Loteriei de Stat am văzut că merg la Fondul Sanitar Național, în cea mai mare parte. Ele se mai îndreaptă și către ministerul Aviației. Dar fondul sanitar rămâne acela care se bucură de contribuția Loteriei.

Ce s'a făcut cu banii economisiți prin Loterie? S'au clădit sanatorii pentru tuberculoși, s'au înzestrat spitale, s'au creat laboratorii însemnate pentru progresul științific și medical al României.

Iată dece spuneam că Loteria de Stat este o instituție de mare și adevărat interes național.

O instituție de interes național

In rândurile de mai jos ne vom ocupa și de însemnătatea de ordin general a Loteriei de Stat. Vom trece peste faptul că în fața ei, oricine are lozul în buzunar, fie bogat, fie sărac, fie din provincie sau din București, are același drepturi la câștig.

Insă, ceeace trebuie să știe toată lumea este scopul, rațiunea pentru care a fost înființată Loteria de Stat a României.

Mai întâi, trebuie să amintim că înființarea ei se datorește marelui om de știință și de suflet, care a fost profesorul doctor Ion Cantacuzino. El a plecat dela necesitatea de a se spori contribuția publică pentru bugetul sănătății. Veniturile rezultate pe căi directe nu puteau să ajungă. Pe de altă parte, nici nu mai se puteau pune impozite noi. S'a recurs atunci la o formulă indirectă. Aceasta a fost, între altele, Loteria de Stat.

Pentru atingerea scopului propus s'a căutat cea mai bună organizare posibilă, examinându-se planurile de tragere din toate loteriile existente. In cele din urmă, s'a ajuns la crearea unei formule originale, al cărei avantaj este dublu: dă maximum de șanse pentru jucători și din ceeace prisosește peste plata câștigurilor plătește Fondului Sanitar al țării o foarte însemnată contribuție.

Când vorbim de contribuțiile acestea, nu trebuie să uităm că Loteria de Stat este concepută în pro-

Inchiderea navigației pe Dunăre

Direcțiunea Navigației Fluviale Române, a făcut cunoscut direcțiunei generale C. F. R. că dela 28 crt., cursele vapoarelor de pasageri au fost suspendate între T. Severin și Buziaș.

Deasemenea de la aceiași dată, cursele vapoarelor N. F. R. între Giurgiu-Rusciuk și Oltenița-Turtucaia, vor circula numai când timpul va fi favorabil.

In consecință, direcția generală C. F. R. a dispus ca stațiunile C. F. R. interesate în trafic combinat cu porturile arătate mai sus, să nu mai emită bilete și recipise de bagaje în traficul combinat C. F. R.-N. F. R.

Plata primei la grâu suspendată

Deoarece ultima decizie a Oficiului de valorificare a grâului, privitoare la menținerea primei de 7000 de lei la vagonul de grâu și 9330 la vagonul de făină, conține unele dispozițiuni imprecise, Banca Națională a suspendat, pentru un moment, plata acestor prime, până la luarea unei noui deciziuni.

JUDECATORIA MIXTA SIBIU
SECȚIA C. F.

Publicațiune

No. 11.056/1937. c. f.

Se aduce la cunoștință că debitoarea Maria Hietsch născ. Orendt domiciliată în Sibiu, prin cererea înregistrată sub Nr. 11.056/1937 c. f. a cerut radierea mențiunei de asanare de sub Nr. 3483/1934 c. f. făcută conform art. 26 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 asupra imobilelor cuprinse în c. f. a comunei Sibiu Nr. 352 pentru care cerere s'a fixat termen de înfățișare pe ziua de 25 Ianuarie 1938, ora 9, la sediul acestei instanțe Str. Carmen Sylva Nr. 7, parter camera Nr. 40, pentru când se citează toți cei interesați.

Se va comunica celor în drept.

Sibiu, la 10 Decembrie 1937.

Judecător (ss). Dr. Alămoreanu

Director de c. f. (ss). Dr. Jurea

Pentru conformitate, P. Cândea

Un an de sport românesc

Retrospecțiunile sunt totdeauna interesante și instructive; ele explică fără greșală situațiile prezente și deschid perspective mai limpezi pentru viitor.

Se obișnuește ca la sfârșitul anului să se cerceteze întreaga activitate a celor douăsprezece luni consumate, să se concretizeze prin tablouri sinoptice și rezumative evenimente care s'au desfășurat deslânat sau omogen în chingile unei cauzalități strânse, pe parcursul celor patru anotimpuri atât de deosebite ca preocupari și posibilități.

Sportul își suprapune foarte puțin încheierea ciclului său de activitate pe sfârșitul anului calendaristic. Ultima zi de Decembrie găsește sporturile ori în pauza de mijloc a unei activități intrerupte, ori la un început timid care încearcă să lege firul rupt cu câteva luni mai înainte.

Deaceea nu putem prezenta un bilanț strâns și bine închegat al unei activități care se desfășoară pe cicluri suprapuse și interferente.

Ne vom strădui însă să culegem evenimente mai însemnate din noianul de fapte întâmplate timp de un an și le vom cerceta la lumina credințelor noastre, așa cum am făcut dealtfel în fiecare zi dela apariția Bunei Vestiri.

Indiscutabil, anul acesta, sportul care a reușit să ne aducă cei mai mulți lauri atât pe plan intern cât și extern a fost

ATLETISMUL

Vor rămâne neuitate momentele de înaltă tensiune sufletească pe care le-am trăit cu toții în timpul Balcaniadei Atletice, desfășurată în Septembrie la București.

Fiind cea mai bine organizată Balcaniadă Atletică, a fost în acelaș timp și cea mai civilizată manifestație sportivă desfășurată vreodată atât la București cât și în celelalte capitale ale țărilor din Balcani.

SFERA

Tot meritul acestui succes revine d-lui ION CAMARAȘESCU, președintele federației de Atletism, care și-a sacrificat aproape o jumătate de an pentru bunul renume al țării și al sportului românesc, precum și celor doi secondanți ai săi, d-nii THEODOR POPOVICI și COSTIN HERJEU, cari mai tineri, au transformat în fapte toate bunele intențiuni ale președintelui.

Nu trebue să uităm nici pe cei trei tineri atleți cari au făcut să se ridice de-atâtea ori tricolorul românesc pe culmea învingătorilor: Ghițescu, câștigătorul cupei Bunei Vestiri, Dinu Cristea și Iordache.

In acelaș timp trebue să remarcăm activitatea prodigioasă a celor

CALISTRAT

două cluburi atletice din București, STADIUL ROMAN, care, sub priceputa conducere a d-lui inginer NAE MARESCU a reușit să câștige anul acesta Cupa Carol și să ne dea cei mai buni atleți la Balcaniadă, și VIFORUL DACIA, câștigătoarea șase ani în șir a Cupei Carol și pepiniera de nădejde a atletismului românesc.

O mențiune specială merită tânăra secție atletică a VENUSULUI, care, sub conducerea pricepută și însuflețită a d-lui CONSTANTIN LEOVEANU a reușit să pună pe picioare cea mai bună echipă de juniori din țară.

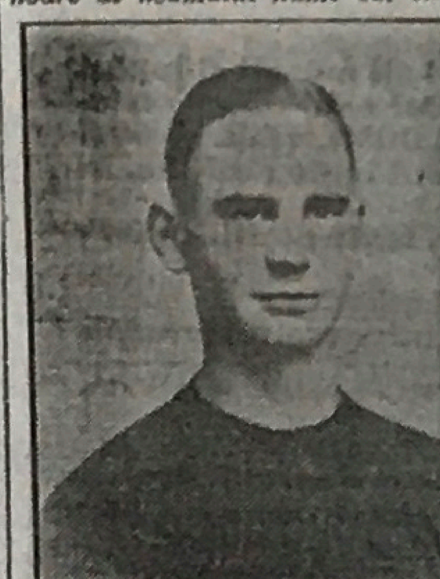
Deasemenea clubul atletic PREDEAL și-a făcut și în acest an datoria, organizând excelent campionatele naționale.

In orice caz, 1937 a fost cel mai frumos an al atletismului românesc și ne-ar părea rău dacă pana noastră grăbită ar fi trecut cu vederea pe vreunul care prin munca, priceperea și dragostea sa a contribuit la realizările mimunate amintite mai sus.

Pe acelaș plan, cu aceleași merite și cu aceleași bune urmări pentru bunul renume al vânjoșiei românești se găsește și echipa de

CALAREȚII MILITARI

Isprăvile călăreților noștri, începând cu strălucitele rezultate obținute de căpitanul Rang la Olympiada dela Berlin și sfârșind cu excepționalele performanțe isbândite în toate capitalele europene, au înscris cu nume de aur în tabloul de onoare al neamului nume ca: Rang

OANA

Chirculescu, Țopescu, Apostol, Tudoran, cărora sportivii români le vor rămâne pentru totdeauna recunoscători.

Călăreții noștri au purtat pretutindeni cu demnitate și cinste uniforma care-i punea în slujba unui ideal concretizat prin fanionul național.

FOOTBALLUL

in alți ani regele necontestat al manifestațiilor de sport s'a lăsat în acest an depășit de ramurile sportive amintite mai sus.

Cu o activitate destul de mare pe plan internațional, echipa așa zisă națională a reușit un rezultat bun la Lodz, unde a învins Polonia, apoi o serie de rezultate ridicole în aventura baltică, o înfrângere la Belgrad și o serie de matchuri nule cu Cehoslovacia, Belgia, Suedia etc. pe teren propriu.

Bilanțul morral este deficitar la acest capitol, deoarece în forurile oficiale de football a domnit și anul acesta aceeaș incurie, aceeaș poziție dușmănoasă față de ideia națională, aceeaș teamă de a lua taurul de coarne în situații decisive.

Mult mai frumoase a fost pe planul internațional activitatea câtorva cluburi, în fruntea cărora se așează campionii naționali pe 1937 și din această toamnă, VENUS, cu machuri și rezultate strălucite atât pe teren propriu cât și în străinătate mai ales la Budapesta, unde s'au impus ca o echipă de calibru excepțional și VICTORIA din Cluj cu un match merituos și un rezultat favorabil față de Admira. Figură frumoasă au făcut și Rapid din București și Ripensia din Timișoara.

Pe plan intern remarcăm formula nenorocită care a adus la sărăcirea cluburilor și la scăderea standardului calitativ al footballului românesc.

Totuș, s'au menținut și au făcut o figură cât se poate de frumoasă mai ales cluburile Tricolor, Universitatea, Gloria, Sportul Studențesc, Colțea.

VENUS

O mențiune specială trebue să facem despre Venus. Această echipă care s'a întemeiat ani de-arândul numai pe elanul său sufletesc și pe dorința de victorii românești, în ultima vreme s'a închegat ca o formație de mare anvergură, cu posibilități care depășesc standardul obișnuit al echipelor noastre de primă categorie.

Acest lucru ne bucură, întrucât Venus și-a păstrat și prima ei înfățișare de citadelă românească, determinând românizarea în bună parte a multor cluburi, care au observat că pe linia veche își pierd simpatiile, precum: Juventus, Rapid.

RUGBY

Cu un campionat neregulat și anost și cu diverse cupe (a României, a lui X, a lui Y, a ceasornicelor etc.), rugbyul nu trăește vremuri prea bune. Aceasta mai ales din cauza conducerii federale, naftalinizată de prezența d-lui Caracostea, om — poate — cu intenții bune, dar lipsit de putere de muncă. Aceeaș situație o găsim și la federația de tennis unde este președinte tot d. Caracostea.

Dintre garniturile de rugby s'au remarcat Tennis Club Român și Sportul Studențesc. O figură frumoasă au mai făcut și Viforul Dacia și Stadiul Român.

In prezent Sportul Studențesc trece din succes în succes într'un turneu prin Franța, lucru pe care-l încearcă dar nu-l reușește Stadiul Român.

NATAȚIE

Incheiată de mult, activitatea înnotului s'a soldat cu rezultate surprinzătoare. Campionatul național atât la natație cât și la watter-pollo a fost câștigat de tânăra secție de specialitate a Viforului Dacia, de sub conducerea excelentului organizator d. Victor Catina.

Se pare că anumite nevoi de românizare vor sista în anul ce vine activitatea tinerilor campioni.

CELELALTE SPORTURI

Ne-au adus rezultate felurite și au impus grupările polisportive, printre care Sportul Studențesc, cu o seamă de campinate, mai ales în sporturile minore (volley, baskett etc.)

Dealtfel Sportul Studențesc a cucerit cele mai multe campionate naționale și regionale.

La handball s'a observat o lipsă de activitate care se explică în bună parte prin lipsa de cluburi.

Sporturile de iarnă nu și-au început încă o activitate temeinică, iar hockeyul pe ghiață își dispută până una alta campionatele regionale.

In box singura figură mai proeminentă rămâne tot Toma Aurel, care, deși reușește rezultate frumoase, n'a mai putut boxa pentru titlul de campion european.

BILANȚ

In general sportul românesc a trăit un an foarte agitat, bogat în manifestări și cu o pronunțată orientare spre românism.

Sperăm că în anul ce vine ascensiunea spre «mai bine» și «mai românesc» va continua cu succes, mai ales că la orizont se profilează speranțele verzi ale unei Românii care va înțelege să trăiască numai prin români și pentru români.

Virgil Popescu

Stăpânii zăpezii

Nu este prea usor să smulgi secretul zăpezii și s'o domini.

Sporturile pe zăpadă sunt cât de atractive și spectaculoase pe atât de pline de riscuri și neprevăzut — și de aceea se dă o adevărată bătălie între reprezentanții diferitelor țări pentru a cuceri locurile cele dintâi în această superbă întrecere a îndemânării și curajului.

Adesea prin sport se pot verifica și promova în notorietate chiar virtuțile de rasă.

Noi ne putem mândri că în lunecușul pe zăpadă am dat adevărați Siegfriezi ale căror isprăvi au făcut să se vorbească cu respect și admirație de noi și în orice caz, să se fixeze în conștiința geografică a multor din «aliații» noștrii din Occident, amănuntul că România nu e situată pe undeva prin sudul Australiei...

Flăcăii aceștia ne-au dus faima peste mări și țări și au făcut pentru Țara noastră ceva mai mult decât un discurs elocvent sau un zâmbet diplomatic la Geneva.

Ne gândim mai ales la strașnicul PAPANA care a spintecat cu «bob»-ul său năzdrăvan, în iureș victorios de tinerețe și neînfricare, celebra pistă americană dela «Lake-Placid» provocând pretutindeni numai entuziasm.

A bătut vajnicul locotenent polisportiv de atunci RECORDUL MONDIAL DE VITEZA și a făcut să se vorbească în America despre noi mai mult decât ar fi putut-o face cinci uniforme pompoase de plenipotențiari (a căror utilitate, vai, n'o contestăm câtuș de puțin!) sau un întreg ciclu de conferințe ținut de «Asociația româno-americane a femeilor bătrâne și fără viitor».

Ne gândim deasemenea la inginerul FRIM care a ridicat la Chamonix culorile noastre mai sus decât ale tuturor neamurilor venite acolo la uriașul examen al zăpezii.

Romînia, din nou campioană mondială!

Nici figura blândă a regretatului VASILE DUMITRESCU — camaradul de eforturi și de biruințe al lui Frim — nu lipsește din galeria maeștrilor omătului.

Acesta din urmă, polisportiv și el, a fost însă înghițit într'o zi, de văzduhuri, deși se învățase să alunece prin ele ca pe covoarele de zăpadă...

Am mai putea pomeni și pe alții. I-am ales pe cei mai reprezentativi.

Vor mai apărea încă. Curajul, temeritatea, îndemânarea, perseverența, reflexul și spontaneitatea sunt facultăți înăscute ale neamului nostru.

In sporturile pe zăpadă ele sunt reclamate mai mult poate decât oriunde.

Deaceea nu ne temem că drumul glorios trasat de acești neînfricați predecesori nu va găsi urmași demni.

La lanțul superb împletit de Papană, Frim, Dumitrescu, se vor adăuga încă multe verigi de aur.

In lupta zăpezii care e lupta curajului și a tinereței, vom culege încă multe victorii pentru culorile pe cari le iubim.

Primii pe creste înalte și albe, așa îi vedem acum pe băieții noștri, stăpâni dârji și neînfricați peste împărăția zăpezii...

ANASTASE IFTIMIE